

HY VỌNG

Hội Ái Hữu Cựu Học Sinh Trung Học Võ Trường Toản

Đặc San Trung Học Võ Trường Toản 2027

MỤC LỤC

Cảm Tạ.....	1
ĐẶC SAN HY VỌNG Cảm Ơn.....	2
71 Năm Võ Trường Toản – Một Mái Trường – Một Đời Thương Nhớ.....	3
Ngày Ấy, Chúng Tôi Còn Rất Trẻ.....	3
Rồi Mỗi Người Một Phương Trời.....	4
Gặp Lại Nhau, Ta Vẫn Là Những Cậu Học Trò Năm Cũ.....	4
Thầy Cô – Những Người Chúng Tôi Không Bao Giờ Quên.....	5
Cám ơn Thầy Cô.....	5
Đại Hội Trùng Phùng 2027.....	6
Một Thoáng Trung Vương.....	6
Hà Nội Một Chiều Thu.....	7
Gửi Một Người Đã Xa Đà Lạt.....	7
Kẻ Đi Tìm Mộng.....	8
Tiếc Một Trời Thu.....	9
Sài Gòn Cũ.....	10
Bài Thơ Không Tên Số 1.....	11
Bài Thơ Không Tên Số 2.....	11
Huế.....	12
Mùa Phụng.....	13
Chiều Thu.....	13
Bão Biển.....	14
Lệ Lá.....	14
Chim, Mây, Biển.....	15
Lục Bình.....	15
Thơ Tặng.....	16
Chủ Nhật Buồn.....	17
Nỗi Nhớ.....	18
Những Năm Tháng Dưới Mái Trường Võ Trường Toản.....	20
Thầy Tổng Giám Thị Nguyễn Mạnh Tuấn.....	24
Thầy Tổng Giám Thị Tâm Tình.....	35
Hoàng Hạc Lâu Đề Cảm.....	36
Aimer – Yêu.....	37
Người Pháp Viết Về Cái Chết Của Hoàng Hoa Thám (Đề Thám).....	39
Lai Lịch, Xuất Thân của Hoàng Hoa Thám (Đề Thám).....	39
Khởi Nghĩa Yên Thế và Cái Chết của Hoàng Hoa Thám (Đề Thám).....	41
Bản Đồ Dẫn Qua Cuộc Nam Tiến Của Dân Tộc Việt Nam.....	44
Những Câu Nói Hay Của Khổng Tử Về Người Quân Tử.....	51
Chuyện Tiểu Lâm.....	52
“Chúa Oi!”.....	52
“Hỏi Ông Trời”.....	52
“Tên Các Hồ Nổi Tiếng Ở Việt Nam”.....	53
Nhạc: Áo Trắng Hẹn Hò.....	54
Nhạc: Võ Trường Toản Trường Tôi.....	55
Nhạc: Đường Bay Nào Đưa Em Về Ngang Đây.....	56

Cảm Tạ

Hội Ái Hữu Cựu Học Sinh Trung Học Võ Trường Toàn (VTT) xin chân thành cảm tạ:

- Quý vị giáo sư, cựu giáo sư, nhân viên, và cựu nhân viên trường Trung Học Võ Trường Toàn
- Quý vị thân hữu, học sinh, và cựu học sinh trường Trung Học Võ Trường Toàn
- Quý vị trong Ban Biên Tập Đặc San Trung Học Võ Trường Toàn 2027

Đã đóng góp bài vở, âm nhạc, văn thơ, tìm hiểu, sưu khảo, cùng hình ảnh, và nhiều thời giờ quý báu cũng như công sức để hoàn thành Đặc San Trung Học Võ Trường Toàn 2027.

Đặc San Hy Vọng 2027 là một diễn đàn để quý thầy cô và các cựu học sinh gửi gắm những tâm tình, hoài bão, hoặc ôn lại các kỷ niệm cũ về mái trường thân yêu năm xưa.

Ước mong cuốn Đặc San này

- sẽ thắt chặt vòng tay thân ái giữa các cựu học sinh đồng môn năm xưa, và
- sẽ được đón nhận trong tình cảm thông của quý thầy cô và các thế hệ cựu học sinh từ khắp nơi trên thế giới.

Hội Ái Hữu Cựu Học Sinh
Trung Học Võ Trường Toàn

P.S.: Đóng góp bài vở, âm nhạc, văn thơ, tìm hiểu, sưu khảo, cùng hình ảnh xin gửi về:

VTT Hà Mạnh Chí (1967-1974)

4102 Woodland Court

Grapevine, Texas 76051-6500

USA

haiquantrungduong@yahoo.com

(214) 232-4826

ĐẶC SAN HY VỌNG Cảm Ơn

*ĐẶC SAN HY VỌNG cảm ơn,
Quý cựu học sinh, quý Thầy, quý Cô.
Mỗi người đóng góp một tay,
Chung vai gánh sức, không màng kể công.*

*Đóng góp bài vở, nhạc thơ,
Hình ảnh, nghiên cứu, sưu tầm công phu.
Viết bài gửi trọn tâm tình,
Ước mơ, hoài bão, mái trường ngày xưa.*

*Nhớ trường thân mến năm xưa,
Nhớ hàng phượng cũ, nhớ trường TRUNG
VƯƠNG.
Nhớ tượng CỤ TỔ sân trường,
Nhớ 3 lần giải hùng biện vẻ vang.*

Trường Nữ Trung Học Trung Vương, Sài Gòn,
Việt Nam Cộng Hòa
{<https://www.facebook.com/groups/395853348109312/posts/1446158473078789/>}

Tượng Cụ Đức Hiệu Tổ Võ Trường Toàn
{<https://www.facebook.com/groups/225167057854685/>}

3 năm (1970, 1971, và 1972) Trung Học Võ Trường Toàn đứng nhất toàn quốc giải Hùng Biện Anh Ngữ của Hội Việt Mỹ (Vietnamese-American Association), Sài Gòn, Việt Nam Cộng Hòa {Hình của VTT Võ Tá Chước (1967-1970, 12B2), San Diego, California, USA}

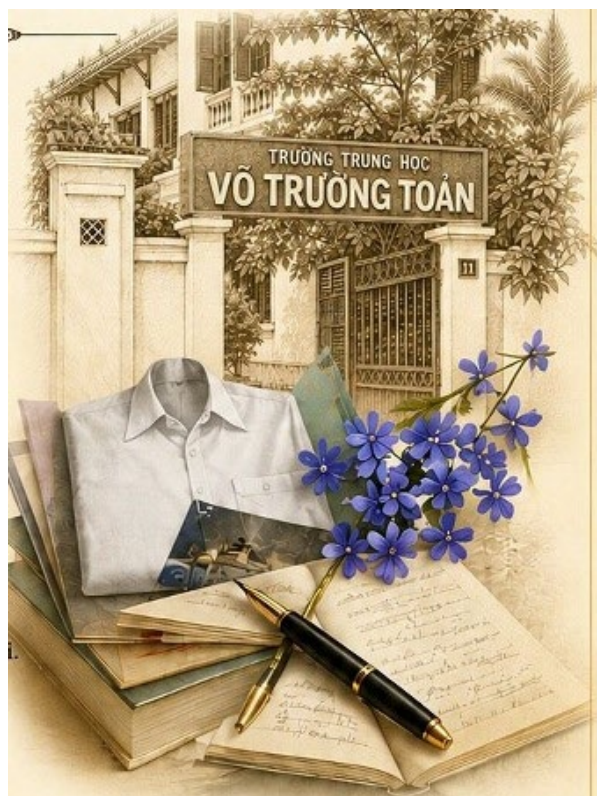
*Mỗi ngày đóng góp gửi về,
ĐẶC SAN HY VỌNG dạt dào niềm tin.
Mai này HY VỌNG thành hình,
Thầy trò khắp chốn đón nhận cùng nhau.*

*Mong sao tình bạn bền thêm,
Đồng môn năm cũ nối liền vòng tay.
Xin cùng cảm nhận êm đềm,
Để tình Võ Toàn càng thêm đậm đà.*

VTT Hà Mạnh Chí (1967-1974)
Grapevine, Texas, USA
haiquantrungduong@yahoo.com

71 Năm Võ Trường Toản – Một Mái Trường – Một Đời Thương Nhớ

Có những nơi chúng ta chỉ đi qua một lần rồi quên. Có những nơi ta sống nhiều năm nhưng khi rời xa, kỷ ức cũng dần nhạt theo năm tháng.

Nhưng cũng có một nơi, dù đã rời xa hơn nửa thế kỷ, chỉ cần nghe lại tên thôi, trong lòng bỗng dâng lên một cảm xúc thật khó gọi thành lời.

Với tôi, nơi ấy là Võ Trường Toản.

Bảy mươi một năm, từ 1956 đến 2027.

Đó là một khoảng thời gian đủ dài để một mái tóc xanh ngày nào trở thành mái đầu bạc; đủ dài để những cậu học trò năm xưa giờ đã lên chức ông, chức nội, chức ngoại; đủ dài để bạn bè từ một sân trường nhỏ tỏa đi khắp những phương trời.

Nhưng thật lạ, thời gian có thể làm thay đổi rất nhiều thứ, lại không thể xóa được hai tiếng Võ Trường Toản trong lòng những người từng một thời khoác áo học sinh của trường.

Ngày Ấy, Chúng Tôi Còn Rất Trẻ

Ngày bước chân vào Võ Trường Toản, có lẽ chẳng ai trong chúng tôi nghĩ rằng những năm tháng bình thường ấy rồi sẽ trở thành một trong những khoảng đời đáng nhớ nhất.

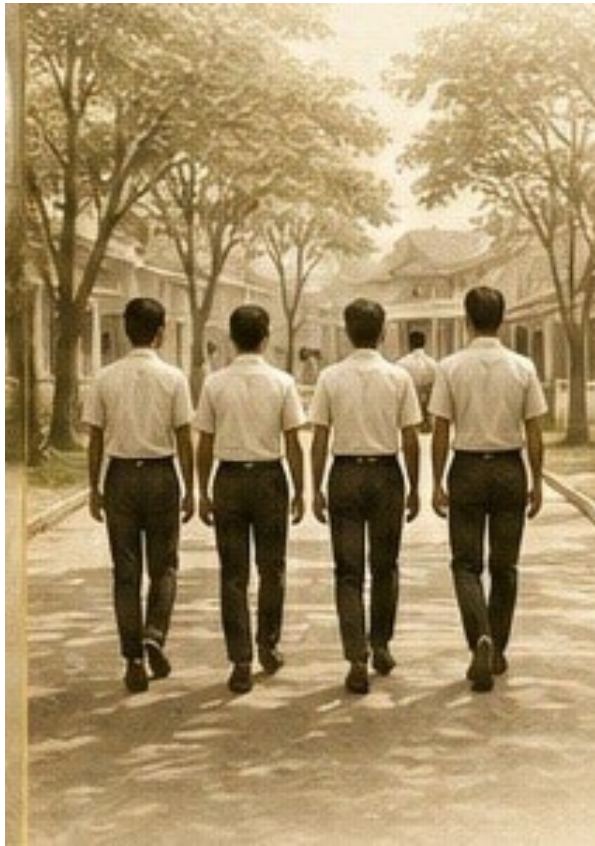
Ngày ấy, chúng tôi còn trẻ lắm. Những buổi sáng đến trường. Những hành lang quen thuộc. Những lớp học với bảng đen, phấn trắng. Tiếng thầy giảng bài. Tiếng bạn bè gọi nhau. Những câu chuyện không đầu không cuối trong giờ ra chơi.

Có những bài học ngày ấy tưởng rằng học xong rồi sẽ quên.

Có những lời thầy cô nhắc nhở, đôi khi tuổi trẻ còn thấy nghiêm khắc.

Nhưng nhiều năm sau, khi đã bước qua biết bao thăng trầm của cuộc sống, chúng tôi mới hiểu rằng bên cạnh kiến thức, thầy cô còn âm thầm trao cho học trò một hành trang quan trọng hơn rất nhiều: cách sống làm người.

Rời Mỗi Người Một Phương Trời

Không ai biết trước cuộc đời sẽ đưa mình đi đâu?

Rồi một ngày, chúng tôi rời khỏi cổng trường Võ Trường Toản.

Người tiếp tục học hành. Người bước vào quân ngũ. Người lập gia đình. Người bắt đầu những cuộc hành trình rất xa.

Và rồi những biến động của đất nước đã đưa nhiều người Võ Trường Toản đến những miền đất khác nhau trên thế giới.

Từ Việt Nam đến Hoa Kỳ, Canada, Pháp, Đức, Úc, và nhiều nơi khác ...

Từ những cậu học trò áo trắng ngày nào, chúng tôi phải học cách xây dựng lại cuộc đời trên những quê hương mới.

Có người thành công.

Có người trải qua những năm tháng rất khó khăn.

Có người đã ra đi mãi mãi.

Có những người bạn mà lần chia tay cuối cùng, chúng ta đều biết rằng đó chính là lần cuối cùng được nhìn thấy nhau.

Thời gian cứ thế trôi.

Mười năm.

Hai mươi năm.

Rồi ba mươi, bốn mươi, năm mươi năm ...

Đến một ngày nhìn vào gương, chợt nhận ra cậu học trò Võ Trường Toản năm nào đã có mái tóc pha sương.

Gặp Lại Nhau, Ta Vẫn Là Những Cậu Học Trò Năm Cũ

Có lẽ điều kỳ diệu nhất của tình đồng môn là thời gian dường như ngừng lại mỗi khi chúng ta gặp nhau.

Ngoài xã hội, người này có thể là bác sĩ, kỹ sư, giáo sư, doanh nhân; người kia đã về hưu, có con cháu trưởng thành.

Nhưng khi những người Võ Trường Toản ngồi lại bên nhau, những danh xưng ấy dường như được để lại ngoài cửa.

Chúng ta lại gọi nhau bằng cái tên của hơn nửa thế kỷ trước. Lại nhắc chuyện lớp cũ.

Lại hỏi:

- “Còn nhớ thầy ấy không?”
- “Còn nhớ thằng bạn ngồi bàn cuối không?”
- “Ngày đó ai hay bị thầy gọi lên bảng nhất?”

Và rồi cả bàn cùng cười.

Có những câu chuyện đã kể không biết bao nhiêu lần, vậy mà mỗi lần gặp nhau vẫn muốn kể lại.

Có lẽ vì chúng ta không thực sự đang kể một câu chuyện. Chúng ta đang tìm lại tuổi trẻ của chính mình.

Thầy Cô – Những Người Chúng Tôi Không Bao Giờ Quên

Trong ngày kỷ niệm 71 năm Võ Trường Toàn, điều làm tôi suy nghĩ nhiều nhất chính là thầy cô.

Ngày chúng tôi còn trẻ, thầy cô đứng trên bục giảng và chúng tôi ngồi phía dưới. Khi ấy, chúng tôi tưởng rằng thầy cô sẽ luôn ở đó.

Nhưng thời gian không chờ đợi một ai.

Hôm nay, nhiều thầy cô kính yêu đã không còn nữa. Những vị còn có thể hiện diện với chúng ta cũng ngày một ít đi.

Bởi vậy, mỗi lần còn được gặp một người thầy, một người cô của Võ Trường Toàn năm xưa, đối với tôi, đó không chỉ là một cuộc hội ngộ. Đó là một đặc ân của thời gian. Nếu có điều gì tuổi trẻ chúng tôi chưa kịp nói, thì hôm nay, khi tóc đã bạc, xin được nói một lời thật giản dị.

Cám ơn Thầy Cô

- Cám ơn những bài học trên bâng.
- Cám ơn cả những lời rầy la mà ngày ấy chúng em chưa hiểu hết.
- Và cảm ơn Thầy Cô đã góp phần tạo nên những con người Võ Trường Toàn của ngày hôm nay.

Nguyễn Việt Hùng (66-73)

Hội Trưởng

Hội Ái Hữu Cựu Học Sinh Võ Trường Toàn

Nam California, USA

hung45htqs@gmail.com

Đại Hội Trùng Phùng 2027

Bảy mươi một tuổi trường xưa,
Võ Trường Toàn gọi muôn bờ bạn thân.
Năm Đinh Mùi hội mùa xuân,
Thầy cô, bạn hữu một lần gặp nhau.

Thứ Bảy, Mười Ba tháng Hai,
Mười giờ đến ba, tiệc đãi ân tình,
Thầy trò tay bắt mặt mừng
Ấn cần chào hỏi, chụp hình cho nhau.

Năm châu về chốn Sài Gòn,
Nhà hàng Sea-Food rộn ràng, thiết tha.
Văn nghệ rực sáng mái nhà,
Tri ân – kết nối – chan hòa tình thân.

Bao đời trí thức khô nguồn,
Trường xưa đồng hành vững bước tương lai.

VTT Hà Mạnh Chí (1967-1974)
Grapevine, Texas, USA
haiquantrungduong@yahoo.com

Một Thoáng Trung Vương

Trường Nữ Trung Học Trưng Vương Sài Gòn trong Ngày
Truyền Thống của Trường những năm thập niên 1960s.

Trường Nữ Trung Học Trưng Vương, Sài Gòn,
Việt Nam Cộng Hòa
{<https://www.facebook.com/groups/395853348109312/posts/1446158473078789/>}

Cổng Trưng Vương mỗi ngày anh thấp thỏm
Đợi một bóng hình...không phải của anh
Tà áo trắng, tóc dài sao tha thướt
Ấp ủ trong tim anh tuổi dậy thì.

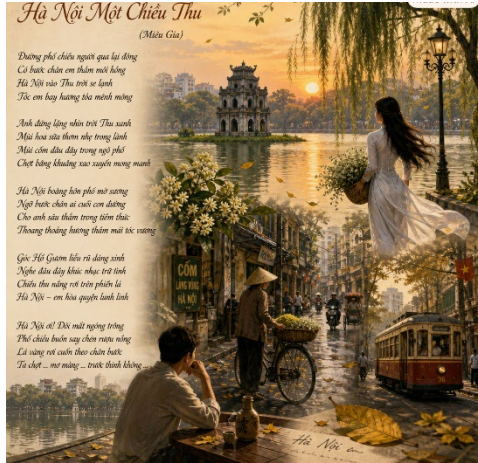
Anh nhút nhát chỉ biết nhìn trộm lên
Không dám tỏ tình dù đã rất yêu
Đã bao lần em nhìn anh bắt chọt
Cũng đủ cho anh quên cả lối về

Anh vào lính để làm trai thời chiến
Áo nhà binh làm can đảm chỉ hùng
Vui trở lại tìm em nơi chốn cũ
Cổng Trưng Vương sao vắng lặng bóng hình

Sau bao năm, tuổi đời thêm chồng chất
Bóng hình em vẫn sống mãi trong anh
Anh chỉ tiếc và trách anh rất tệ
Vì em ơi, anh chưa biết tên em...

Nguyễn Việt Hùng (66-73)
Hội Trưởng
Hội Ái Hữu Cựu Học Sinh Võ Trường Toàn
Nam California, USA
Hung45htqs@gmail.com

Hà Nội Một Chiều Thu (Miêu Gia)

Đường phố chiều người qua lại đông
Có bước chân em thăm môi hồng
Hà Nội vào Thu trời se lạnh
Tóc em bay hương tỏa mênh mông

Anh đứng lặng nhìn trời Thu xanh
Mùi hoa sữa thơm nhẹ trong lành
Mùi cốm đầu dây trong ngõ phố
Chợt băng khuâng sao xuyên mong manh

Hà Nội hoàng hôn phố mờ sương
Ngõ bước chân ai cuối con đường
Cho anh sâu thăm trong tiềm thức
Thoang thoảng hương thắm mái tóc vương

Góc Hồ Gươm liễu rủ dáng xinh
Nghe đâu đây khúc nhạc trữ tình
Chiều thu nắng rơi trên phiến lá
Hà Nội – em hòa quyện lunh linh

Hà Nội ơi! Dỗi mắt ngóng trông
Phố chiều buồn say chén rượu nồng
Lá vàng rơi cuốn theo chân bước
Ta chợt ... mơ màng ... trước thình không ...

VTT Nguyễn Quang Khang (1967-1974)
San Jose, California, USA
theagentnetwork2@gmail.com

Gửi Một Người Đã Xa Đà Lạt (Tùng Kế Tường)

Anh xa Đà Lạt, em cũng xa
Chỉ cây thông cũ đứng bên nhà
Mỗi bận anh về qua dốc mỏi
Sương chiều vẫy lạnh lối vàng hoa

Ta chia tay thuở còn đi học
Tóc em sợi nhỏ thả bao mùa
Đường cũng dài thêm ngày nước mắt
Phố tàn phai một sắc thu xưa

Anh từ buổi ấy thành kẻ lạ.
Cổ quay về một nẻo thân quen
Đâu ngờ gió bụi tràn vai áo
Lạc mất anh và lạc mất em

Ta lạc mất nhau chẳng hẹn về
Buồn se lòng theo trận gió khuya
Đau nhói dưới chân như vấp bước
Ngẩng nhìn lên khuyết mảnh trăng thê

Em xa Đà Lạt xuôi về đâu?
Áo bay chiều tím – tím chân cầu
Anh mãi đi tìm trong xa thăm
Gần hết đời vẫn chẳng thấy nhau

Gần hết đời anh hỏi đường mây

*Trận gió lay khua góc hồ đầy
Tĩnh nhiên một phía trời xa vắng
Một cõi lòng không chiếc lá bay*

*Em xa Đà Lạt chẳng quay về
Anh như người trễ mọi chuyến xe
Ta mất nhau sau lần lầm lỡ
Cứ xa dần theo trận gió đưa*

*Chia tay không nói lời ly biệt
Thoáng chốc già theo tóc ngả màu
Nỗi nhớ xoay vào vành trăng khuyết
Ngày mai ai biết – khuất về đâu?*

VTT Nguyễn Quang Khang (1967-1974)
San Jose, California, USA
theagentnetwork2@gmail.com

Đà Lạt, Việt Nam Cộng Hòa
{<https://www.facebook.com/photo/?fbid=3530446150332210>}

Kẻ Đi Tìm Mơng (Anh Tuấn)

*Anh đi tìm giấc mộng
Tương tư đóa vô thường
Trên con đường rất rộng
Vô lối giữa hư không*

*Anh đi tìm nắng hạ
Thoa đôi má em hồng
Kết hai hàng phượng tím
Đan ngô đứng chờ trông*

*Anh bên lòng biển vắng
Gọi mây trắng chập chùng
Mênh mông vồn xuôi tóc
Ngọc trần nét chân dung*

*Anh kết lá mùa thu
Say dáng ảo sương mù
Hát tình thơ âu yếm
Yêu nàng đóa vô tư*

*Anh đi tìm giấc ngủ
Đêm trăng ước hẹn hò
Đóa vô thường hé nụ
Yêu người đến thiên thu ...*

VTT Nguyễn Quang Khang (1967-1974)
San Jose, California, USA
theagentnetwork2@gmail.com

Tiếc Một Trời Thu
(Hoài Nguyễn)

Nhớ xa, ai cảnh thu tàn
Vọng trời viễn xứ, miên man nhớ người
Bến mê lạc lõng giữa trời
Chợt buồn muốn gửi cho đời nỗi đau ...

Đêm về mưa suốt canh thâu
Tiếc thu nghe thoáng rầu rầu tim cô
Thời gian rồi cũng phai phôi
Mong chi lúc được luân hồi cùng nhau

Thôi đành ôm kín niềm đau
Mong chi sẽ được bạc đầu trăm năm
Đời này, người quá xa xăm
Phòng loan, ai biết lạnh cảm đông về

Từng khuya, cố tự vỗ về
Vùi quên theo một cõi mê u hoài
Ru buồn theo tiếng thở dài
Hiên ngoài bất chợt heo may trêu đùa!

Ai mang ngọn gió sang mùa?
Để cho cái rét theo mưa ngập hồn
Để thêm bất chợt nụ hôn
Trái tim thao thức bồn chồn nhớ thương ...

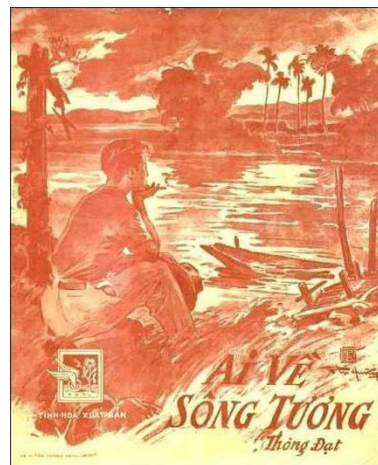
Mộng về lạc bến sông Tương

Ngẩn ngơ tỉnh giấc, đêm trường quạnh hiu
Ngậm ngùi phòng vắng buồn thiu
Hồn nghe khắc khoải cô liêu riêng mình!

Mưa dài, buồn chỉ lặng thinh
Có ai chia sẻ chút tình trái ngang
Niềm đau, ai sẽ riêng mang?
Hẹn kỳ chưa đến, ngỡ ngàng phân ly!

Tình yêu xa, thật diệu kỳ
Cho ai thêm chút nhu mì mộng mơ
Để người quay quắt câu thơ
Kiếp này lỗi hẹn, đợi chờ kiếp sau ...

VTT Nguyễn Quang Khang (1967-1974)
San Jose, California, USA
theagentnetwork2@gmail.com

Ai về sông Tương
{<https://doanhnhplus.vn/ai-ve-song-tuong-va-cau-chuyen-tinh-buon-562267.html>}

Sài Gòn Cũ
(Nguyễn Hoàng Dũng)

Sài Gòn ngày tháng đậm tình quê
Mấy chục năm qua đã lỗi thời
Quê cũ giờ đây xa lạ quá
Ru lòng lũ khách vẫn vương mê

Viết mãi Sài Gòn nhắc nhở ta
Bồi tình lưu luyến thắm năm qua
Sân trường bóng điệp còn che nắng
Nhớ mỗi duyên xưa chẳng nhạt nhòa

Sài Gòn xưa cũ nhớ thương mong
Thương quá EM ơi cả tấm lòng
Nay đã xa rồi bao kỷ niệm
Từng Thu nhắc nhở lệ lưng tròng

Sài Gòn còn mãi những niềm thương
Kỷ niệm thơ ngây dưới mái trường
Từng buổi hẹn hò bao mộng ước
Cho lòng ngơ ngẩn vạn tơ vương

Tôi giữ Sài Gòn trong nét thơ
Để còn tha thiết những mong chờ
Người xưa bạn cũ trời quê cũ
Thăm lại từng đường trợn ước mơ ...

VTT Nguyễn Quang Khang (1967-1974)

San Jose, California, USA
theagentnetwork2@gmail.com

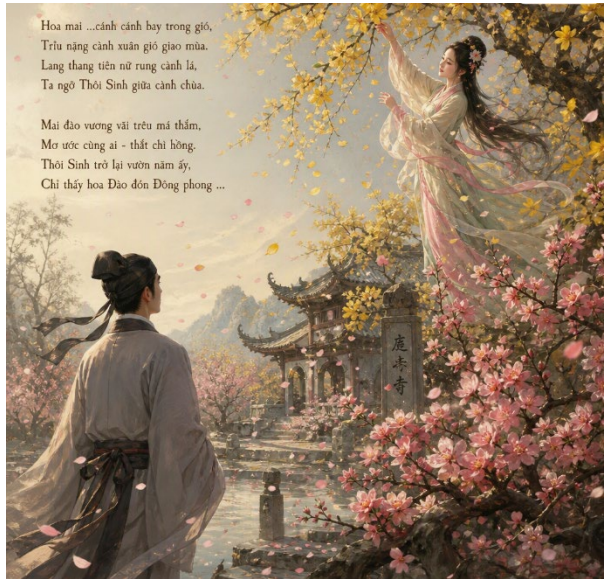

Sài Gòn, Việt Nam Cộng Hòa
{<https://www.facebook.com/p/S%C3%A0i-G%C3%B2n-Tr%C6%B0%E1%BB%9Bc-1975-100066787387532/>}

Sài Gòn, Việt Nam Cộng Hòa
{<https://www.facebook.com/p/S%C3%A0i-G%C3%B2n-Tr%C6%B0%E1%BB%9Bc-1975-100066787387532/>}

Bài Thơ Không Tên Số 1

Hoa mai ...cánh cánh bay trong gió,
Trôi nặng cánh xuân gió giao mùa.
Lang thang tiên nữ rung cành lá,
Ta ngỡ Thôi Sinh giữa cảnh chùa.

Mai đào vương vãi trên má thắm,
Mơ ước cùng ai - thất chí hồng.
Thôi Sinh trở lại vườn năm ấy,
Chỉ thấy hoa Đào đón Đông phong ...

*Hoa mai ...cánh cánh bay trong gió,
Trôi nặng cánh xuân gió giao mùa.
Lang thang tiên nữ rung cành lá,
Ta ngỡ Thôi Sinh giữa cảnh chùa.*

*Mai đào vương vãi trên má thắm,
Mơ ước cùng ai - thất chí hồng.
Thôi Sinh trở lại vườn năm ấy,
Chỉ thấy hoa Đào đón Đông phong ...*

VTT Trần Trung Dũng (1971-1977)
Calgary & Edmonton, Alberta, Canada
jungtran@yahoo.com

Bài Thơ Không Tên Số 2

*Gió hây nàng xuân lay bóng nâu,
Lan Cúc hoa rượu* — 1 đêm sầu.
Bên cầu tơ liễu lơ thơ rũ,
Pháo, liễn 2 hàng đỏ đỏ cầu.*

*Trời đất hơi sương lạnh khép lòng,
Gió đưa loạt lá trôi trên sông.
Gió đưa thiếu nữ gây thân trúc,
Thông thả vườn Đào đón gió Đông.*

VTT Trần Trung Dũng (1971-1977)
Calgary & Edmonton, Alberta, Canada
jungtran@yahoo.com

(*): |兰菊花酒|

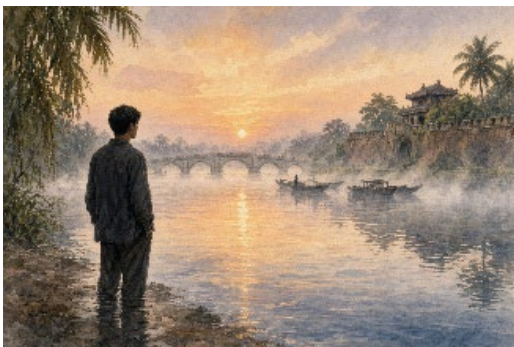
Huế

Cởi áo phù hoa trả phố phường
Người về, soi bóng nước sông Hương
Em còn buông tóc như ngày cũ
Áo tím như màu của Huế thương

Sóng nước Đông Ba có đợi thuyền
Qua cầu Gia Hội, mắt đưa duyên
Mưa còn trong vắt giòng An Cựu
Hoa có khoe màu giữa Ngự Viên

Ngũ Phụng trầm tư, nghĩ ngợi gì
Phượng hoàng, bạch hạc, đã thiên di
Ngọ Môn gió lộng từ muôn hướng
Đâu chí công hầu, mộng quý phi

Sông nước vô tình, gió thoảng qua
Hàng cau, hoa bắp, kiếm không ra
Còn ai nhớ lối về thôn Vỹ
Gởi gắm đôi lời với khách xa

Người đi, gởi lại một tâm hồn
Lời yêu ngọt lịm, mặn môi hôn
Huế vui, đường trải nhiều hoa nắng
Đến một ngày mưa, Huế lại buồn

VTT Lê Mạnh Đường (1963 – 1970)
duonglman@gmail.com

Mùa Phượng (Cho Út Nhỏ)

*Gửi em cánh phượng đầu mùa
Từ trong yêu dấu cũng vừa chợt bay
Em còn tóc thả vai gầy
Ta nghe mưa hạ rơi đầy phố xa
Ngày em bước vội không chờ
Hai hàng cây đứng ngán ngơ đợi người
Con ve quên cả biếng lười
Buổi trưa không ngủ ngậm ngùi gọi tên
Cổng trường khép kín im lìm
Vắng đôi tà áo trắng hiền như mây
Cuối trời khuất nẻo chim bay
Còn trong thoáng nhớ dấu ngày yêu xưa
Chiều nay phượng nở cuối mùa
Ta đi tìm lại tuổi chưa xa người*

VTT Nghiêm Phú Nhuận (1962-1969)
Little Saigon, California, USA
nghiemhadong@hotmail.com

Chiều Thu

*Buồn trông nắng tỏa chiều sương
Nhện se sợi nhớ, sợi thương bên trời
Sợi bay theo gió viễn khơi
Sợi về buộc lại tóc người thiên thu*

VTT Nghiêm Phú Nhuận (1962-1969)
Little Saigon, California, USA
nghiemhadong@hotmail.com

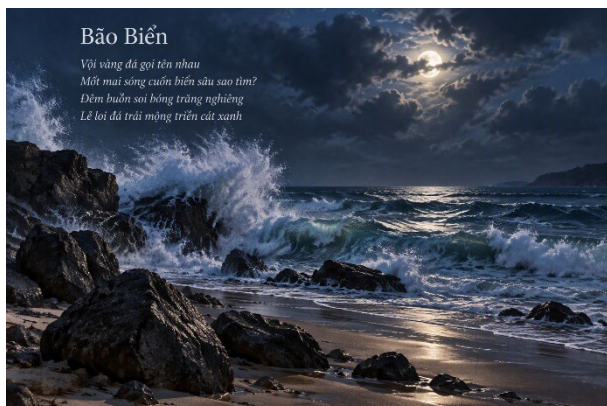

Bão Biển

*Vội vàng đá gọi tên nhau
Mắt mai sóng cuốn biển sâu sao tìm?
Đêm buồn soi bóng trăng nghiêng
Lẻ loi đá trải mộng triền cát xanh*

VTT Nghiêm Phú Nhuận (1962-1969)
Little Saigon, California, USA
nghiemhadong@hotmail.com

Bão Biển

*Vội vàng đá gọi tên nhau
Mắt mai sóng cuốn biển sâu sao tìm?
Đêm buồn soi bóng trăng nghiêng
Lẻ loi đá trải mộng triền cát xanh*

Lệ Lá

*Lá rơi lệ giữa đêm buồn
Gió đưa hóa kiếp hạt sương qua trời
Vô tình rơi lạnh vai người
Ngẩn ngơ dừng lại bên đời ăn năn*

VTT Nghiêm Phú Nhuận (1962-1969)
Little Saigon, California, USA
nghiemhadong@hotmail.com

Chim, Mây, Biển

*Chim qua trời rộng tìm nhau
Mây qua trời thả trắng màu áo xưa
Sóng qua biển vẫn đợi chờ
Ngàn năm vô mãi hai bờ thủy chung*

VTT Nghiêm Phú Nhuận (1962-1969)
Little Saigon, California, USA
nghiemhadong@hotmail.com

Lục Bình

*Lục bình trôi dạt phương xa
Chiều chiều ngóng nắng quê nhà hỏi thăm
Mây bay theo gió khôn cầm
Con đò ai chống còn dầm bến xưa?*

VTT Nghiêm Phú Nhuận (1962-1969)
Little Saigon, California, USA
nghiemhadong@hotmail.com

Thơ Tặng

Tôi viết bài thơ tặng tháng ngày
Tặng đôi môi ngọt, tặng vòng tay
Cứ vui như thuở thơm tơ thắm
Mộng ngát trong hồn, thơm đến mai

Tôi viết bài thơ cho núi sông
Tặng người lính chiến đã dừng chân
Ít ra cũng một lần qua xứ
Quảng cái đau đi để...dỗ lòng

Tôi viết bài thơ cho ruộng đồng
Mênh mông bát ngát lúa đầy bông
Ngày xưa cơm mẹ nuôi con lớn
Rũ áo ra đi tan nát lòng

Tôi viết bài thơ tặng những người
Bơ vơ hề phố ngấm trăng chơi
Một ông sao sáng, hai sao sáng
Quần áo đơn khép kín mộng thôi

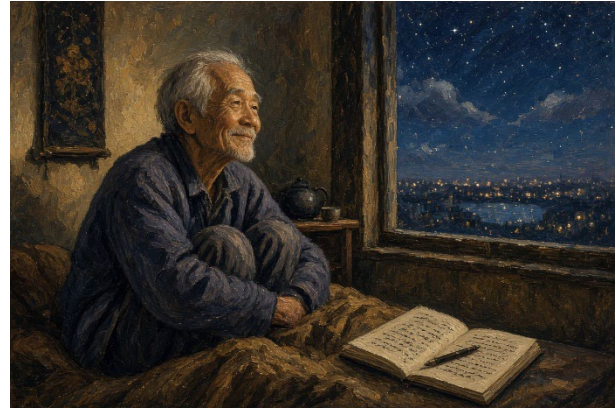
Tôi viết bài thơ tặng đóa hoa
Đời người cũng có một lần qua
Ngày xưa hương phấn thơm hương nụ
Bây giờ lá úa với mưa sa

Tôi viết bài thơ tặng gió mây
Mộng hồ đã vượt khỏi vòng tay
Nư thuyền tách bến xuôi dòng nước
Xin hãy thì thầm với cỏ cây

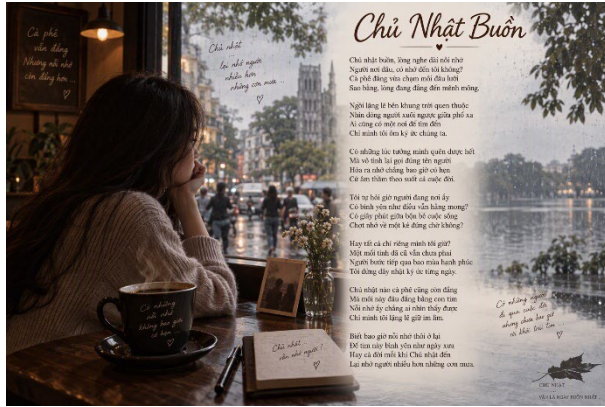
Tôi viết bài thơ để tặng tôi

Đêm nằm bó gối miệng mỉm cười
Thênh thang sống giữa khung trời Mỹ
Cứ tự do đi...ai cấm ai

Thu Hoài Nguyễn

Chủ Nhật Buồn (Trần Khánh Kim)

*Chủ nhật buồn, lòng nghe dài nỗi nhớ
Người nơi đâu, có nhớ đến tôi không?
Cà phê đắng vừa chạm môi đầu lưỡi
Sao bằng, lòng đang đắng đến mênh mông*

*Ngồi lặng lẽ bên khung trời quen thuộc
Nhìn dòng người xuôi ngược giữa phố xa
Ai cũng có một nơi để tìm đến
Chỉ mình tôi ôm kỷ ức chúng ta
Có những lúc tưởng mình quên được hết
Mà vô tình lại gọi đúng tên người
Hóa ra nhớ chẳng bao giờ có hạn
Cứ âm thầm theo suốt cả cuộc đời
Tôi tự hỏi giờ người đang nơi ấy
Có bình yên như điều vẫn hằng mong?
Có giây phút giữa bộn bề cuộc sống
Chợt nhớ về một kẻ đứng chờ không?
Hay tất cả chỉ riêng mình tôi giữ?*

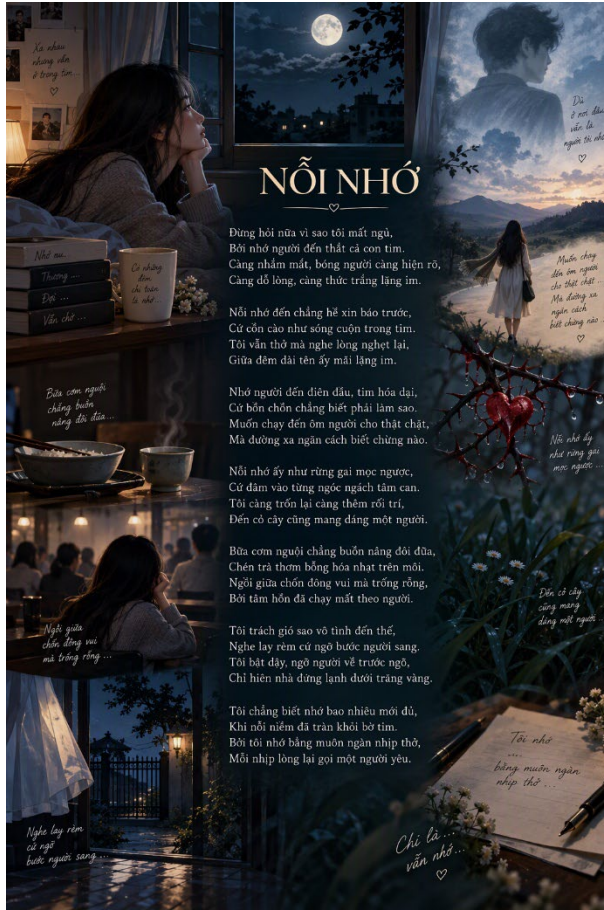
*Một mối tình đã cũ vẫn chưa phai
Người bước tiếp qua bao mùa hạnh phúc
Tôi đứng đây nhật ký ức từng ngày
Chủ nhật nào cà phê cũng còn đắng
Mà môi này đâu đắng bằng con tim
Nỗi nhớ ấy chẳng ai nhìn thấy được
Chỉ mình tôi lặng lẽ giữ im lìm
Biết bao giờ nỗi nhớ thôi ở lại
Để tìm này bình yên như ngày xưa
Hay cả đời mỗi khi Chủ nhật đến
Lại nhớ người nhiều hơn những cơn mưa.*

VTT Nguyễn Quang Khang (1967-1974)
San Jose, California, USA
theagentnetwork2@gmail.com

Nỗi Nhớ (Sam Trần)

Đừng hỏi nữa vì sao tôi mất ngủ,
Bởi nhớ người đến thất cả con tim.
Càng nhắm mắt, bóng người càng hiện rõ,
Càng dỗ lòng, càng thức trắng lặng im.
Nỗi nhớ đến chẳng hề xin báo trước,
Cứ cồn cào như sóng cuộn trong tim.
Tôi vẫn thở mà nghe lòng nghệt lại,
Giữa đêm dài tên ấy mãi lặng im.
Nhớ người đến điên đầu, tim hóa dại,
Cứ bồn chồn chẳng biết phải làm sao.
Muốn chạy đến ôm người cho thật chặt,
Mà đường xa ngăn cách biết chừng nào.
Nỗi nhớ ấy như rừng gai mọc ngược,
Cứ đâm vào từng góc ngách tâm can.
Tôi càng trốn lại càng thêm rối trí,
Đến cỏ cây cũng mang dáng một người.
Bữa cơm nguội chẳng buồn nâng đôi đũa,

Chén trà thơm bỗng hóa nhạt trên môi.
Ngồi giữa chốn đông vui mà trống rỗng,
Bởi tâm hồn đã chạy mất theo người.
Tôi trách gió sao vô tình đến thế,
Nghe lay rèm cửa ngỡ bước người sang.
Tôi bật dậy, ngỡ người về trước ngõ,
Chỉ thấy nhà đóng lạnh dưới trăng vàng.
Tôi chẳng biết nhớ bao nhiêu mới đủ,
Khi nỗi niềm đã tràn khỏi bờ tim.
Bởi tôi nhớ bằng muôn ngàn nhịp thở,
Mỗi nhịp lòng lại gọi một người yêu.

VTN Nguyễn Quang Khang (1967-1974)
San Jose, California, USA
theagentnetwork2@gmail.com

Những Năm Tháng Dưới Mái Trường Võ Trường Toàn

Khác với nhiều bạn bè cùng lớp, bốn năm đầu Trung học, tôi học ở trường Nguyễn Trãi. Khi trường này dời về Khánh Hội, tôi quyết định chuyển sang trường Võ Trường Toàn. Việc di chuyển đến trường ban đầu không thuận tiện chút nào! Vì ghi danh trễ, nên năm lớp 10, tôi phải học trong lớp với Pháp văn là ngoại ngữ thứ nhất, trong khi Anh ngữ là môn chính của tôi, cho đến khi lên lớp 11, tôi mới chuyển về đúng chương trình Anh ngữ như mong muốn.

Trường Trung Học Nguyễn Trãi, Khánh Hội,
Việt Nam Cộng Hòa
{<https://conganhuynh.com/SaiGonSau1975-01.htm>}

Trường Trung Học Võ Trường Toàn, Sài Gòn,
Việt Nam Cộng Hòa
{<https://www.facebook.com/photo/?fbid=2703917846446490&set=pcb.1293789881803790>}

Như các bạn đã biết, Võ Trường Toàn nằm cạnh trường Nữ Trung học Trưng Vương, một ngôi trường nữ sinh nổi tiếng thời bấy giờ. Trong khi nhiều bạn nam sinh có dịp làm quen, hẹn hò với các nữ sinh trường bên cạnh, tôi chỉ biết cắm đầu học, dành hết thời gian cho sách vở. Buổi sáng học ở trường, buổi chiều phải học thêm luyện thi Toán, Lý, Hoá và Anh ngữ tại Hội Việt Mỹ!

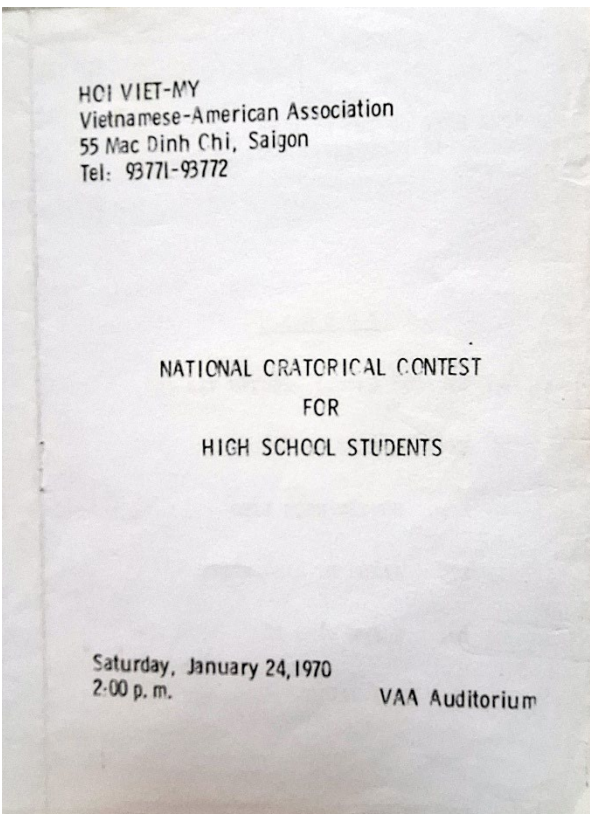
Trường Nữ Trung Học Trưng Vương Sài Gòn trong Ngày Truyền Thống của Trường những năm thập niên 1960s.

Trường Nữ Trung Học Trưng Vương, Sài Gòn, Việt Nam Cộng Hòa
<https://www.facebook.com/groups/395853348109312/posts/1446158473078789/>

Hội Việt Mỹ, Sài Gòn, Việt Nam Cộng Hòa
<https://www.facebook.com/photo/?fbid=2211074852274772&set=pcb.2211081478940776>

Tôi học miệt mài, vì sợ rằng nếu không đậu Tú Tài 1 và 2, tôi có thể phải "nhập ngũ"! Áp lực này rất lớn, nhưng cũng nhờ thế thúc đẩy tôi cố gắng nhiều hơn. Một kỷ niệm đặc biệt là ngày 24 tháng Giêng, năm 1970, tôi được vinh dự đại diện trường tham dự cuộc thi "Hùng Biện Toàn Quốc" dành cho học sinh Trung học, do Hội Việt Mỹ tổ chức. Vượt qua 20 thí sinh khác, tôi giành giải nhất cho trường Võ Trường Toàn.

THEME:		CONTESTANTS AS THEY WILL APPEAR			
"THE ROLE OF THE HIGH SCHOOL STUDENT IN VIETNAMESE SOCIETY."					
		CATEGORY II			
		1. Nguyễn Văn Anh	Quốc Học	Huế	
		2. Thái Thị Ngọc	Phan Thanh Giản	Cần-Thơ	
		3. Võ Văn Hóm	Chợ-Mét	An-Giang	
		4. Nguyễn Thanh Tùng	Mạc Đinh Chi	Saigon	
		5. Đỗ Thị Thành	Lê Văn Duyệt	Gia-Bình	
		6. Phạm Thị Phước	Bùi Thị Xuân	Bà-Lát	
		7. Nguyễn Thu Hà	Phan Chu Trinh	Dã-Năng	
		8. Nguyễn Thị Minh-Rương	Nguyễn Bế Tông	Saigon	
		9. Võ Thị Ngọc-Tuyết	Trưng-Vương	Saigon	
		10. Võ Lê Chuông	Võ Trường Toàn	Saigon	
		11. Lê Hiền Liên	Chu Văn An	Saigon	
		12. Nguyễn Tiến An	Trường Sơn	Saigon	
		13. Phạm Băng Tuyết	Duy Tân	Phan-Bang	
		14. Ngô Vĩnh Hải	Tam Nguyên	Vũng-Tầu	
		15. Hoàng Minh Tú	Berlee	Bạc-Mô-Thuyết	
		16. Lê Quang Minh	P.Trường Vĩnh Ký	Saigon	
		17. Nguyễn Hữu Viên	Phan Chu Trinh	Bà-Năng	
		18. Huỳnh Thị Thanh-Xuân	Thủ Khoa Huân	Cần-Thơ	
		19. Ngô Thị Thái-An	Saint Joseph	Vũng-Tầu	
		20. Nguyễn Văn Tồn	Lý Thường Kiệt	Hố-Mộc,	
		21. Thái Thị Liên	Girls' High School	Gia-Bình	
		22. Dương Quang Cường Văn Học		Bà-Năng	
		23. Trần Chí An	Hoàng Lê Kha	Saigon	
		24. Hàng Thị Xuân-Thu	Lycée Tereza	Bà-Lát	
		CATEGORY I			

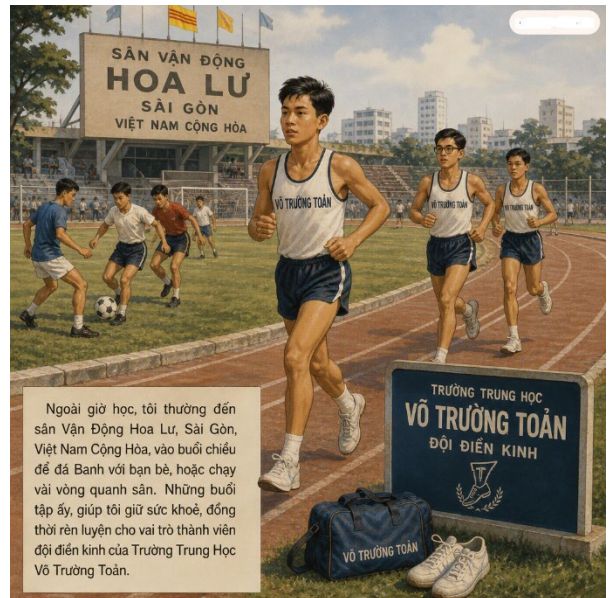
VTT Võ Tá Chúc (1967-1970, 12B2)

Ngoài giờ học, tôi thường đến sân Vận Động Hoa Lư vào buổi chiều để đá Banh với bạn bè, hoặc chạy vài vòng quanh sân. Những buổi tập ấy, giúp tôi giữ sức khỏe, đồng thời rèn luyện cho vai trò thành viên đội điền kinh của Trường.

Sân Vận Động Hoa Lư, Sài Gòn, Việt Nam Cộng Hòa {Hình ảnh của (1967-1974, 12B1)}

Thời đó, Hiệu trưởng là Thầy Đỗ Hữu Nghĩa, dù thời gian học tại Võ Trường Toàn không dài, nhưng tôi luôn trân quý những kỷ niệm với các bạn lớp 12B2 và đặc biệt là với người thầy kính yêu Nguyễn Trọng Cơ, người đã qua đời tại California!

Thầy Hiệu Trưởng Đỗ Hữu Nghĩa (1934-2024)
{<https://votruongtoansg.wordpress.com/2019/01/11/chsvttsg-mung-sinh-nhat-lan-thu-85-cgs-hieu-truong-do-huu-nghia-ngay-10-01-2019/>}

Thầy Nguyễn Trọng Cơ (1942-2011), Lý Hóa
{<https://www.votruongtoan.org/#>}

Mái trường ấy đã để lại trong tôi những tình bạn, bài học và khoảnh khắc không thể nào quên!

VTT Võ Tá Chước (1967-1970, !2B2)
San Diego, California, USA
chuckvota@gmail.com

Thầy Tổng Giám Thị Nguyễn Mạnh Tuân
“Nhiệm Vụ Trên Hết”

Các học sinh Đệ Thất B (1963) - Đệ Nhất B2 (1970) trước cổng trường Trung Học Võ Trường Toàn, 11 Nguyễn Bình Khiêm, Sài Gòn, Việt Nam Cộng Hòa

Thầy Tổng Giám Thị Nguyễn Mạnh Tuân (?-?)

Trường Võ Trường Toàn chúng tôi nằm trên đường Nguyễn Bình Khiêm, giáp ranh khu Thị Nghè, Quận 4, vùng đất “địa linh, nhân kiệt”, vốn là nơi “rồng ẩn, cọp núp”, lại kề bên trường con gái, Trưng Vương, nên tự nhiên phát sinh lắm vấn đề.

Cầu Thị Nghè

Các nữ sinh Trung Học Trưng Vương trên đường Nguyễn Bình Khiêm đến trường

Học sinh con trai bản tính thường nông nổi, nóng nảy, háo thắng...nên, ở cương vị Tổng Giám Thị, nhiệm vụ gìn giữ kỷ luật xem ra không đơn giản một chút nào

Con gà, con chó, con cạp... còn biết bảo vệ lãnh địa của nó, huống chi con người. Nên, có gì lạ, nếu đường Nguyễn Bình Khiêm và những khu lân cận không “welcome” những anh chàng lạ mặt. Nhưng nếu có sự cố gì xảy ra với khách vãng lai thì người ta lại cho rằng Võ Trường Toàn là dân “Vô Trật Tự”. Riêng với các cô Trung Vương, chúng tôi quen gọi là “Trúng Vịt”, thì lại coi chúng tôi như “Vô Trúng Thối”, hết xài!

Oan! Dù chính tôi đã tận mắt chứng kiến cảnh các đồng môn trừng trị mấy ông “xâm nhập bất hợp pháp”

Diễn hình như hai ông Nguyễn Trãi, mặc đồng phục, gắn huy hiệu đảng hoàng, thần nhiên cỡi Honda thả dốc xuống ngãm Trung Vương, vô tư như hai ông sư vậy. Đường Nguyễn Bình Khiêm là con đường cụt. Cuối đường là khu quân sự của Hải Quân, đã rào lại. Khi hai ông quay đầu thì ...khổ nạn là đây! Một bóng áo trắng lao qua đường, nhanh như tên bắn, bơm xe đạp cầm tay cứ nhấm đầu hai ông mà đập. Ông ngồi sau đã rớt xuống đường mà vẫn cố ôm cứng lấy nài. Ông nài cúi đầu chịu đòn, rú hết ga, mở đường máu để thoát thân. Sau trận đòn này hai ông mới biết thế nào là luật bất thành văn ở nơi đây

Một ông khác, không biết học trường nào, diện bộ đồ đẹp lắm, đang hơn hờ từ trường Trung Vương đi lên thì ...ăn đòn! Một bóng áo trắng tiếp cận, vài cú đấm tung ra nhanh như chớp, máu xịt tức thì. Tất nhiên là anh chàng chẳng hiểu trời trăng mây nước gì cả. Từ từ rồi sẽ hiểu!

Tôi bản chất hiền lành, nhát như thỏ đế, nhưng lại thích xem các đại ca điều binh, khiển tướng. Mấy ông này hay ngồi ở quán Hẹn, hay xe đậu đồ bánh lọt của chú Xi, chú Công. Ngồi để “bảo vệ an ninh” con đường Nguyễn Bình Khiêm, “xử lý” mấy ông khách không mời mà đến.

Quán Hẹn trên đường Nguyễn Bình Khiêm, bên cạnh Nữ Trung Học Trưng Vương & Trung Học Võ Trường Toàn, Sài Gòn, Việt Nam Cộng Hòa {Hình chụp tháng 11 năm 1999 của VTT Lê Anh Tuấn (1968-1975), San Jose, California, USA}

Như mấy ông hippies dẫn đào đi chơi Sở Thú. Láng lẩy lấm, áo bó, quần ống loe, pattes d'éléphant. Đại ca nhìn thấy ngứa mắt lắm, ra lệnh :

- “Xét giấy tờ mấy thằng này!”

Thời đó, con trai từ 17 tuổi trở lên, đi khơi khơi ngoài đường thế này bảo đảm có giấy tờ đầy đủ, gồm thẻ căn cước và giấy hoãn dịch. Không phải cảnh sát, xét giấy tờ ai đưa. Khâu lệnh của đại ca chỉ đơn giản có nghĩa là “Đập nó !”

Vài bóng áo trắng băng qua đường, chẳng nói năng chi, chỉ đâm và đá. Mấy cô đào tự dung thấy kếp bị đập, la hét om sòm ; Mấy anh kếp xem ra hiểu chuyện hơn, biết mình đã lọt vào ‘cắm địa’ nên ôm đầu chịu đòn rồi...co giò, bỏ của chạy lấy người!

Những chuyện như thế này xảy ra như cơm bữa, nhưng ở bên ngoài công trường. Bảo vệ lãnh địa có phải là hành vi “vô trật tự”?

Muốn có một ý niệm về kỷ luật, trật tự, mời bạn bước qua cổng trường tôi

Thường thì vào đầu giờ học, Thầy Tổng sẽ đứng ở đây để kiểm tra học sinh, không có Thầy thì đã có sẵn một tấm “kính chiếu yêu” để học sinh tự kiểm tra mình. Thế nào? Bạn nhìn mình giống người hay yêu quái? Yêu quái đồng phục không quy chuẩn, tóc dài, không huy hiệu, mang dép lê... Nếu không giống người thì yêu cầu bạn lượn ngay ra khỏi cổng trường, đừng để Thầy Tổng trông thấy, phiền phức lắm!

Nghiêm túc thế nên bên trong cổng trường toàn là “trai đẹp” cả, ai cũng là “supermodel”, siêu mẫu. The Beatles đang trong thời hoàng kim cũng bị xếp vào hàng “yêu quái”, không có mặt ở đây. Ông nào tóc dài một chút là được mời vô phòng hót tóc ngay trong trường để đưa vào nề nếp.

The Beatles, Anh Quốc
<https://www.discogs.com/artist/82730-The-Beatles/image/SW1hZ2U6MTYzNTMxNjA=>

Học trò con trai với nhau không thể tránh việc xích mích, đụng chạm. Bức xúc lắm thì “giao lưu” với nhau vài cú đấm, cú đá rồi thôi, chưa hài lòng thì rủ nhau lên lầu 3, có nhiều phòng trống để giải quyết tiếp; nếu vẫn “bất phân thắng bại” thì hẹn nhau ở một địa điểm nào đó ngoài cổng trường sau giờ học

Làm sao thì làm, đừng để chuyện đánh lộn, dù ở trong hay ngoài cổng trường, đến tai Thầy Tổng. Thầy biết sẽ đưa ngay ra Hội Đồng Kỷ Luật cho lãnh án, sau đó sẽ ghi tên vào Sổ Bìa Đen, bảo đảm một tương lai không có gì sáng sủa.

Chọc phá Thầy Cô thì có đấy, nhưng, ở trường tôi, kính trọng, yêu thương Thầy Cô là chuyện tự nhiên, truyền thống. Nếu Thầy Cô chửi mắng, đánh đập học sinh cũng chỉ vì "thương cho roi cho

vọt". Không có chuyện thù oán, bắt kính, vô lễ... ở nơi đây, Tình Thầy Trò luôn là những kỷ niệm đẹp.

Kỷ luật tự giác ở trường tôi cũng là một điểm cộng. Học sinh đi học trễ, dù không thấy Thầy Tổng đứng trước cổng, cũng sẽ tự động hít đất 10 cái để nhận lỗi trước khi vào lớp.

Nếu vì một vài hình ảnh nhìn thấy ở đâu đó ngoài đường mà bạn nói học sinh trường tôi “Vô Trật Tự” thì...oan! Oan quá xá!

Thầy Tổng không chỉ duy trì kỷ luật sau cổng trường, mà cả bên ngoài nữa. Nghe đồn, Thầy có một cái ống nhòm, kéo ra dài cả thước như ta thấy trong phim “Hải tặc Viking”. Thầy hay dùng cái này để theo dõi học trò ở khu vực xung quanh nhà trường.

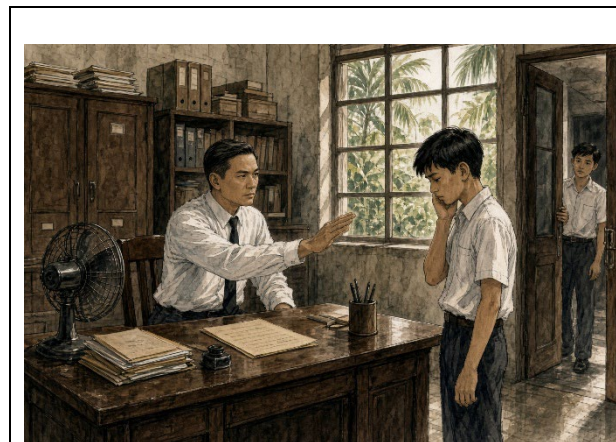

Ông nhòm hải tặc
{<https://dientuthaithang.com/ong-nhom-hai-tac-bresser-12x30-1520-299.html>}

Có biệt tài nhớ mặt, nhớ tên của từng học sinh một, nên Thầy nhận ra ngay những ông nào đang rong chơi Sở Thú, hay lang thang ngoài đường trong giờ học. Ngay ngày mai trực nhật sinh sẽ gọi các đương sự lên văn phòng, không phải để uống trà với Thầy đâu, ăn vài cái bạt tai đấy, rồi nhận giấy mời phụ huynh lên làm việc tiếp.

Lớp nào vào năm thi, trung học đệ nhất cấp, tú tài 1, tú tài 2, Thầy Tổng sẽ lo “dọn dẹp”. Những đại ca, tay chơi cầu Ba Cẳng... sẽ lần lượt được mời lên văn phòng nhận giấy ‘tốt nghiệp sớm’.

Cầu Ba Cẳng, Sài Gòn, Việt Nam Cộng Hòa
{https://vi.wikipedia.org/wiki/C%E1%BA%A7u_Ba_C%E1%BA%B3ng}

Một đại ca ở lớp tôi thấy các chiến hữu đã lần lượt nhận giấy mời nên tự giác lên gặp Thầy Tổng:

- “Thưa Thầy, em không muốn làm phiền Thầy nữa, em xin nghỉ học để đi lính”

Thầy “duyet” ngay!

Chưa phải là đại ca hay tay chơi, bạn TH lớp tôi chỉ vì “nghệ sĩ tính” hay lê la quán xá nên đi học không đều, cũng bị Thầy mời lên văn phòng:

-“Anh không thể học ở đây được, tôi chuyển anh qua trường Trần Lục, anh về suy nghĩ đi”

Ồ...Trần Lục là thế nào, bạn bè, chiến hữu ở đây cả, đi sao được! Mà mình có làm gì quá đáng đâu, chắc Thầy “hù” mình đây mà

TH không chịu qua Trần Lục, và Thầy Tổng không “hù”, lập tức cho TH “tốt nghiệp sớm”

Thẳng tay “dọn dẹp” vì niên học quan trọng, Thầy muốn lớp có môi trường tốt để học tập, đạt kết quả tốt trong kỳ thi sắp tới

Nhà TH không khá giả gì, bạn sau đó phải ra học trường tư để lấy 2 bằng tú tài, thật gian nan! Học xong, bạn vào Hải Quân.

Ngày tốt nghiệp, bạn đen như cục than, mặc bộ đồ trắng như tuyết, trở về trường để...thăm Thầy Tổng! Phiên bản mới của “Lưu Bình, Dương Lễ” đây mà!

Bạn muốn nói với Thầy rằng, “Thầy đuổi em, nhưng em đã lấy xong hai bằng tú tài, thành thiếu úy Hải Quân rồi nhé!”. Thầy Tổng hiểu chứ, và chắc Thầy vui lắm, cái vui của Dương Lễ khi Lưu Bình mang “mối hận năm xưa” trở lại thăm mình.

Sau 1975, TH di tản qua Canada. Bạn đi học tiếp để trở thành một kỹ sư. Lưu Bình vẫn chưa quên mối “hận”, mua một cặp rượu đến thăm Thầy Tổng đang định cư ở đây.

Vẫn là ý cũ, “Thầy đuổi em, nhưng em đã học xong đại học rồi”. Chuyện Lưu Bình Dương Lễ kéo dài thêm một tập, càng đẹp, càng vui.

Là nam sinh, chuyện bị đuổi học không đơn giản. Điều này đồng nghĩa với việc đang sống bình yên trong thành phố bị đưa thẳng ra mặt trận. Điều gì sẽ xảy ra? Nhưng nếu “lấn cấn” ở điểm này, Thầy Tổng Giám Thị không thể thực thi nhiệm vụ. Bác sĩ phải loại bỏ những tế bào có vấn đề để bảo vệ cơ thể, không có lựa chọn nào khác.

Thanh Tra Javert trong Les Misérables của Victor Hugo

{<https://www.meisterdrucke.fr/fine-art-prints/Gustave-Brion/917630/Javert,-illustration-du-roman-%C2%ABLes-Mis%C3%A9rables%C2%BB-de-Victor-Hugo.html>}

Thầy Tổng gợi nhớ hình ảnh thanh tra Javert, trong Les Misérables (Victor Hugo), người đặt trọn niềm tin vào luật pháp, nhiệm vụ. Khi Javert không bắt giữ Valjean, một tội phạm, vì món nợ ân tình, ông hiểu mình đã không làm tròn nhiệm vụ nên nhảy xuống sông Seine tự vẫn.

“Nhiệm vụ trên hết”, tinh thần từ những năm đầu thế kỷ 19, vẫn tồn tại trong thế kỷ 20

Thành tích học tập, thi cử, của học sinh Võ Trường Toàn không phải tự nhiên mà có, môi trường học tập lý tưởng không phải tự nhiên mà có. Thầy Tổng đã tận tâm, tận lực, để thực hiện nhiệm vụ của mình, không màng đến hệ lụy.

Tôi đã gặp lại vài học sinh bị Thầy đuổi học, không thấy ai phiền trách Thầy cả. Các bạn đều có một ý nghĩ chung, “Thầy làm như vậy là đúng”. Nếu nghe được những lời này, chắc Thầy vui lắm

Vài “kỷ niệm” của riêng tôi với Thầy Tổng

Tôi bản chất hiền lành, nhút nhát, chỉ vì ham vui mà đu theo các đại ca, tay chơi cầu Ba Cẳng...nên đã từng vi phạm kỷ luật. Thầy Tổng xét thấy tôi không phải là chính phạm, cái gì cũng chỉ dám làm một nửa, nên châm chước, không đưa tên vào Sổ Bìa Đen

Nhưng có một sự cố nhỏ mà thành lớn chuyện

Nguyên do, tôi chỉ có hai bộ đồng phục để thay đổi, Chủ Nhật mới giặt quần áo một lần nên nếu có “trục trặc” gì tôi không có đồng phục mặc đi học

Một ngày thứ Hai đầu tuần, ngày chào cờ, tôi đi học mà mặc...quần đen! Sợ lắm! Cả trường xếp hàng dưới sân để chào cờ, Thầy Hiệu Trưởng và Thầy Tổng Giám Thị đứng quan sát. Chào cờ xong, từng lớp một lên lớp. Tôi núp sau các bạn nhưng Thầy Tổng vẫn thấy:

- “Đương, lại đây!”

Toàn trường trở mắt nhìn tôi, ô, tên “thi sĩ ba gai” này hôm nay mặc quần đen. Toi rồi nhé!

Ở trong trường tôi cũng khá nổi tiếng vì mấy bài thơ cóc nhái đăng báo. Gặp tôi, các đồng môn hay to nhỏ với nhau, “Duong Le” kia. Tôi thích chí lắm, mình cũng là một “public figure” rồi chứ bộ!

Nhưng thứ Hai chào cờ mà thi sĩ mặc quần đen thì đúng là coi trời bằng vung rồi. Để xem Thầy Tổng trị tội nhé! Không mặc đồng phục là lỗi nặng, Chắc chắn nhà thơ sẽ được mời lượn ngay ra khỏi cổng trường, sáng mai lên gặp Thầy Tổng làm việc tiếp

Tôi đến trình diện hai Thầy, Thầy Tổng hỏi:

- “Sao hôm nay anh mặc quần đen?”

Nếu là nữ sinh, tôi trả lời câu này dễ ợt
Là nam sinh, tôi á khẩu, chết đứng giữa sân cờ!

Từ Hải chết đứng giữa trận tiền thể hiện khí phách một dũng tướng.

Tứ Hải

VTT Lê Mạnh Dương (1963-1970) tại tư gia Thầy Hiệu Trưởng Đỗ Hữu Nghĩa (1934-2024), 575/11/18 Cách Mạng Tháng Tám, Phường 15, Quận 10, Thành Phố HCM.

Nhà thơ chết đứng giữa sân cờ thảm não lắm, Thầy Hiệu Trưởng cảm lòng không đành, bèn xuống lệnh:

- “Đương đi đi!”

Ồ... Trong phút chốc, tôi nhận được 2 mệnh lệnh trái ngược nhau. Vì Thầy Hiệu Trưởng chức vụ cao nhất ở đây nên tôi sẽ thi hành lệnh Thầy Hiệu Trưởng

Tôi hoàn hồn, chết đi sống lại, cực kỳ phấn khởi vì mặc quần đen đi học mà vẫn không sao. Nhà thơ hiên ngang lên lớp, để lại phía sau hàng trăm đôi mắt ngẩn ngơ, chẳng hiểu ra sao cả!

Từ từ, bình tâm lại, tôi thấy mình đã gây rắc rối cho nhà trường. Nếu Thầy Tổng đuổi tôi ra khỏi cổng thì câu chuyện đã kết thúc, tội phạm bị trừng trị, hết phim; Tôi thân nhiên lên lớp thì câu chuyện mới bắt đầu, những vi phạm tương tự sau này sẽ giải quyết sao đây?

Dù có lỗi, dù ân hận, nhưng tôi vẫn “giận” Thầy Tổng lắm. Tôi không muốn gặp Thầy nữa! Những năm sau đó, tôi luôn đồng phục chỉnh tề, tôn trọng nội quy, để Thầy không có lý do gì nhắc đến tên tôi

Thầy hình như cũng đã...chán tôi! Xem ra, tôi như thế nào thì Thầy cũng chẳng quan tâm, có mặc quần đen đến trường thì Thầy cũng...thây kệ!

Cho đến ngày cuối cùng của năm học cuối

Tôi lên văn phòng lấy học bạ thì nghe tiếng Thầy gọi:

- “Đương!”

Ồ...mấy năm nay em tránh mặt Thầy, Thầy cũng chẳng muốn nhìn em. Sao hôm nay Thầy không để em đi cho khuất mắt, kêu em lại làm chi?

Thầy đến bên tôi, hai Thầy Trò đứng cạnh bàn học bạ

- “Năm nay anh học khá đấy”

Thầy vẫn thế, lưu tâm học sinh toàn diện

Lớp tôi, Thầy “dọn dẹp” sạch sẽ rồi, còn toàn là thiên sư.

“Gần mực thì đen, gần đèn thì sáng”, tôi học hành không tiến bộ mới là chuyện lạ.

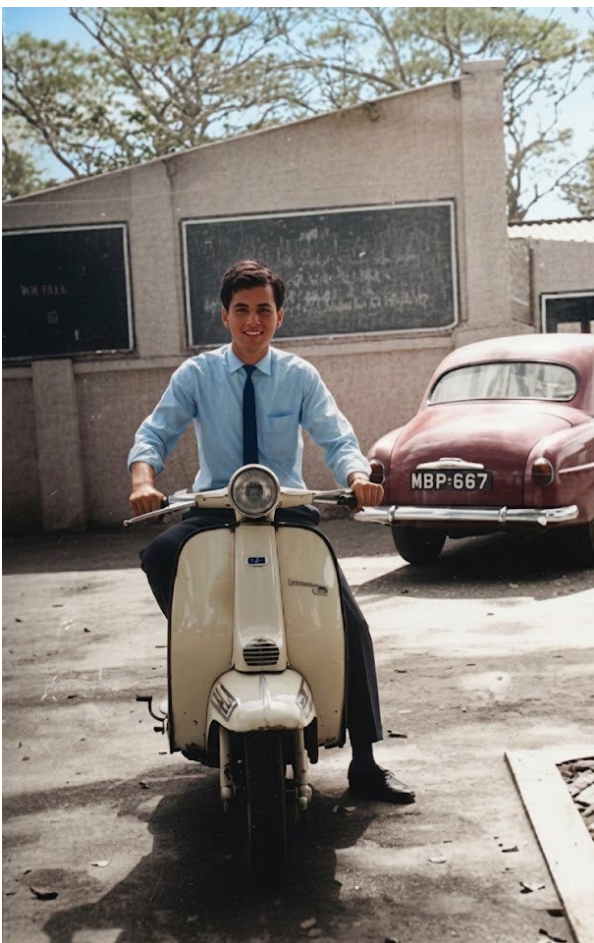
- “Qua mấy bài báo anh viết, chứng tỏ anh có văn tài”

Tôi bắt đầu...ngượng! Làm sao có “văn tài” được khi động lực viết chỉ là muốn bắt chước đàn anh, và vốn sống bằng không. Nhưng, nghiệp vụ sư phạm là như thế, lời khen đem lại cho học trò chút phấn khởi để có can đảm tiếp thu phần phê bình đến ngày sau.

Rất đúng! Tôi thực sự cần ý kiến, lời khuyên của Thầy. Thầy đã từng là nhà báo, nhà văn.

Thầy nói rất nhiều, rất lâu...để tôi chợt nhận ra, giờ học cuối cùng của tôi ở ngôi trường này không phải là giờ Lý của Thầy Nguyễn Trọng Cơ mà là giờ Văn của Thầy Tổng Nguyễn Mạnh Tuấn. Chắc chỉ riêng tôi mới có đặc ân này

Thầy Nguyễn Trọng Cơ (1942-2011), Lý Hóa

Thầy hôm đó cũng lạ lắm, ánh mắt không nghiêm nghị, sắc lạnh mà hiền từ, ấm áp. Giọng nói không đồng dục, đanh thép mà ôn tồn, tình cảm. Tôi không quen...nếu cứ đứng đây nghe Thầy nói thêm có lẽ tôi...khóc mất!

Tôi lí nhí cảm ơn Thầy, chào Thầy. Học bạ cuộn tròn gắn vào guidon xe, tôi rời cổng trường, buồn bã, hoang mang...

Nhiều năm sau đó, việc học hành, thi cử, rồi tốt nghiệp, đi làm ... tôi chẳng có cơ hội nào về thăm lại Thầy cũ, Trường xưa. Xuôi theo dòng đời, ta dễ trở thành vô tình, vô cảm

Nhớ Thầy, giờ chỉ còn biết thì thầm vào cõi hư không:

- “Thầy ơi! Em không bao giờ muốn trở thành nhà văn, nhà thơ. Nhưng mỗi khi em viết, em sẽ luôn ghi nhớ lời Thầy”

VTT Lê Mạnh Đương (1963 – 1970)
duonglman@gmail.com

Thầy Tổng Giám Thị Tâm Tình

{Đặc San Kỷ Yếu 1971}

Mỗi lần thấy cựu học sinh Trung Học Võ Trường Toàn về thăm trường, Thầy Tổng Giám Thị Nguyễn Mạnh Tuấn vừa vui, vừa buồn.

Giọng Thầy có vẻ than trách: “Tôi chán các anh quá! Học sinh trường người ta ra ÔNG NÀY, BÀ NỢ. Còn các anh chỉ đội MŨ MÀU!”

Mũ Đỏ, Nhảy Dù, Quân Lực Việt Nam Cộng Hòa {<https://nhaydu.com/CacDaihoi.html>}

Mũ Nâu, Biệt Động Quân, Quân Lực Việt Nam Cộng Hòa
{https://nhayduwdc.org/ls/qlvnch/bdq/tthlbdq/ndwdc_lsqlvnch_bdq_tthlbdq_tstthlbdqQLVNCH_2019MAR17_sun.htm}

Mũ Xanh, Biệt Cách Dù - Lực Lượng Đặc Biệt, Quân Lực Việt Nam Cộng Hòa {https://hon-viet.co.uk/PhanVanHuan_CauChuyenChiecMuXanh.htm}

Mũ Đen, Thiết Giáp, Quân Lực Việt Nam Cộng Hòa
{https://nhayduwdc.org/st/hhqlvnch/hhtg/ndwdc_st_hhqlvnch_hhbctg_2013SEP02.htm}

VTT Hà Mạnh Chí (1967-1974)
Grapevine, Texas, USA
haiquantrungduong@yahoo.com

Hoàng Hạc Lâu Đề Cầm

何處神仙經幾時，
猶留仙跡此江湄。
今來古往盧生夢，
鶴去樓空崔顥詩。

檻外煙波終渺渺，
眼中草樹尚依依。
衷情無限朋誰訴，
明月清風也不知。

Bài thơ Thi Hào Nguyễn Du đề cảm nhân chuyến đi sang Trung-Quốc và ghé qua Lầu Hoàng Hạc / Hoàng Hạc Lâu.

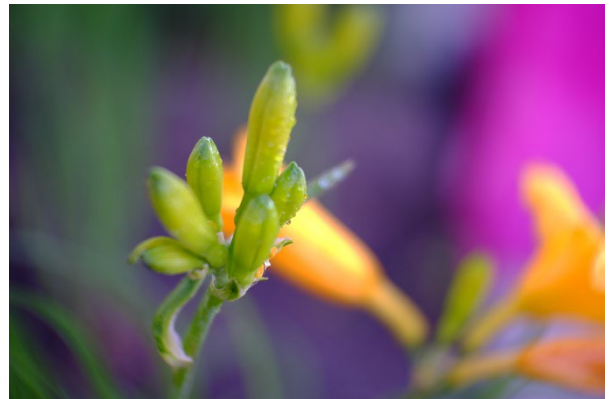
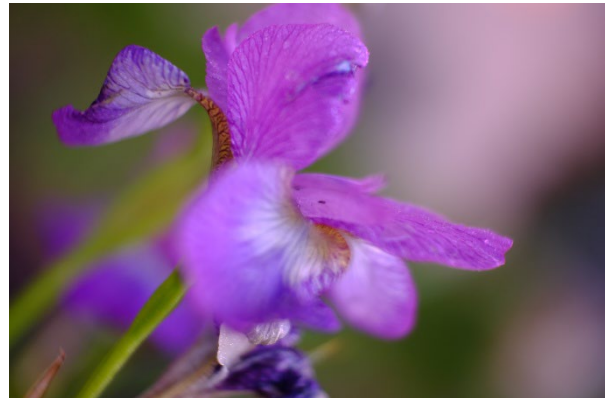
*Đâu chốn thần tiên trải mấy thu,
Xứ tiên bến nước dấu còn ghi.
Xưa qua nay lại Lư sinh mộng,
Lầu trống hạc đi Thôi Hiệu thi.*

*Khói sóng bên hiên còn ngát ngút,
Cỏ cây trước mắt vẫn còn y.
Lấy ai bày tỏ tình chan chứa,
Gió mát trăng thanh có biết gì.*

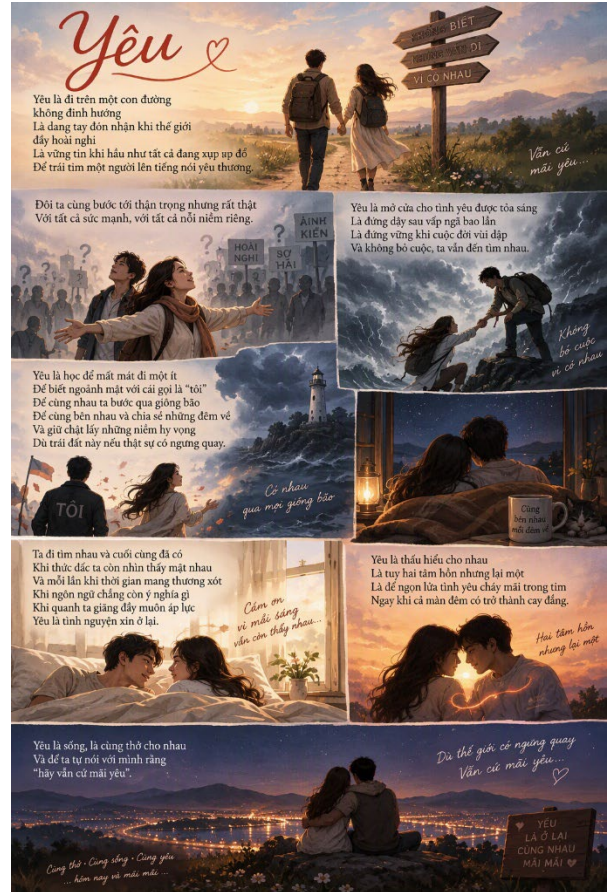
VTT Trần Trung Dũng (1971-1977)
Edmonton & Calgary, Alberta, Canada
jungtran@yahoo.com

Nguyễn Du (1766-1820)
{https://en.wikipedia.org/wiki/Nguy%E1%BB%85n_Du}

Aimer – Yêu

*Aimer, c'est marcher sans savoir sa route
C'est tendre les mains quand le monde doute
C'est croire encore quand tout s'effondre
Et laisser son cœur parler sans doute*

*On avance fragiles et vrai
Avec nos forces nos secrets*

*Aimer, c'est ouvrir la porte aux lumières
C'est tenir debout quand la vie nous torture
Aimer, c'est tomber se relever
Et choisir autre sans jamais renoncer*

*Yêu là đi trên một con đường không biết
hướng
Là dang tay đón nhận khi thế giới đầy hoài
nghi
Là vững tin khi hầu như tất cả đang sụp đổ
Để trái tim một người lên tiếng nói yêu
thương*

*Đôi ta cùng bước tới thận trọng nhưng rất
thật
Vời tất cả sức mạnh, với tất cả nỗi niềm riêng*

*Yêu là mở cửa cho tình yêu được tỏa sáng
Là đứng dậy sau vấp ngã bao lần
Là đứng vững khi cuộc đời vùi dập
Và không bỏ cuộc, ta vẫn đến tìm nhau*

*Aimer, c'est apprendre à perdre un peu
A laisser l'orqueil loin de nos yeux
Aimer, c'est partager les nuits les tempêtes
Et garder l'espoir quand tout s'arrête
On se cherche, on se trouve enfin
Dans un regard, dans un matin*

*Aimer, c'est ouvrir la porte aux lumières
C'est tenir debout quand la vie nous torture
Aimer, c'est tomber se relever
Et choisir autre sans jamais renoncer
Et même quand le temps nous blesse
Quand les mots manquent quand tout nous
presse*

*Aimer, c'est rester, c'est comprendre
C'est laisser nos âmes se répondre
Aimer, c'est garder la flamme qui éclaire
Même quand la nuit devient trop amère*

*Aimer, c'est vivre, c'est respirer
Et se dire encore qu'on peut tout
recommencer.*

*Yêu là học để mất mát đi một ít
Để biết ngoảnh mặt với cái gọi là "tôi"
Để cùng nhau ta bước qua giông bão
Để cùng bên nhau và chia sẻ những đêm về
Và giữ chặt lấy những niềm hy vọng
Dù trái đất này nếu thật sự có ngưng quay*

*Ta đi tìm nhau và cuối cùng đã có
Khi thức giấc ta còn nhìn thấy mặt nhau
Và mỗi lần khi thời gian mang thương xót
Khi ngôn ngữ chẳng còn ý nghĩa gì
Khi quanh ta giăng đầy muôn áp lực*

*Yêu là tình nguyện xin ở lại
Yêu là thấu hiểu cho nhau
Là tuy hai tâm hồn nhưng lại một
Là để ngọn lửa tình yêu cháy mãi trong tim
Ngay khi cả màn đêm có trở thành cay đắng*

*Yêu là sống, là cùng thở cho nhau
Và để tự nói với mình rằng "ta hãy vẫn cứ
mãi mãi yêu".*

VTT Nguyễn Quang Khang (1967-1974)
San Jose, California, USA
theagentnetwork2@gmail.com

Người Pháp Viết Về Cái Chết Của Hoàng Hoa Thám (Đề Thám)

Hoàng Hoa Thám (1858-1913)
{https://en.wikipedia.org/wiki/Ho%C3%A0ng_Hoa_Th%C3%A1m}

Trung tâm Lưu trữ Quốc gia Hải ngoại, Aix-en-Provence, Pháp
{<https://www.facebook.com/hanoi60ngaydem/posts/trung-t%C3%A2m-l%C6%B0u-tr%E1%BB%AF-qu%E1%BB%91c-gia-h%E1%BA%A3i-ngo%E1%BA%A1i-archives-nationales-doutre-mer-anom-t%E1%BA%A1i-aix/541866228595449/>}

Các công trình nghiên cứu và sách viết về Hoàng Hoa Thám, cũng như cuộc khởi nghĩa Yên Thế do ông lãnh đạo, từ trước đến nay có rất nhiều. Song vẫn còn những điều khác biệt, nhất là về lai lịch, xuất thân và cái chết của Hoàng Hoa Thám (HHT).

Trung tâm Lưu trữ Quốc gia Hải ngoại Pháp ở Aix-en-Provence (Pháp) hiện lưu trữ khoảng 500 hồ sơ về HHT và cuộc khởi nghĩa Yên Thế. Từ nguồn tài liệu này và qua một số tài liệu tại Trung tâm Lưu trữ Quốc gia (Hà Nội), những vấn đề nêu trên được làm sáng tỏ hơn.

Lai Lịch, Xuất Thân của Hoàng Hoa Thám (Đề Thám)

Hồ sơ 36.222, phong Phủ Thống sứ Bắc Kỳ, Trung tâm Lưu trữ Quốc gia Hải ngoại Pháp cho biết: “Theo một số người nói thì ông nội của HHT làm Án Sát tỉnh Quảng Yên. Cha HHT làm nghề nông ở làng Trũng, huyện Việt Yên, tỉnh Bắc Giang, sau này bị bắt vì có hành động nổi dậy chống Pháp, rồi bị giam và chết trong nhà tù, để lại một người con trai tên là Giai Thiêm (hoặc Giang Thiêm) tức HHT sau này.”

“Lúc nhỏ, HHT ở nhà chăn trâu tại làng Ngọc Cục (Yên Thế), lớn lên cũng lấy vợ ở làng ấy và sinh được một người con trai đặt tên là Cả Trọng. Theo một số người khác thì HHT là người gốc ở tỉnh Thanh Hóa, tên thật là Trương Văn Thám, cha là Trương Văn Trinh, sống ở Ninh Giang (Hải Dương), làm nghề buôn gạo.”

Hoàng Văn Vi, con trai của Hoàng Hoa Thám
https://vi.wikipedia.org/wiki/T%E1%BA%A0p_tin:Ho%C3%A0ng_V%C4%83n_Vi_son_of_Ho%C3%A0ng_Hoa_Th%C3%A1m.jpg

“Năm 17 tuổi, HHT đã thu nạp được một số nghĩa sĩ ở quê ông là làng Trũng để hoạt động. Khoảng năm sau, ông mở rộng phạm vi hoạt động sang các vùng Võ Giang, Quế Dương, Hiệp Hòa, Việt Yên.

Năm 20 tuổi, ông gia nhập lực lượng của Trần Quang Soạn, lãnh binh ở tỉnh Bắc Ninh, để chống lại quân Pháp khi vừa đến xâm chiếm Hà Nội. Ba năm sau, ông theo về dưới trướng của Thương Phúc, cũng là một thủ lĩnh chống Pháp ở các vùng Vân Nam, Túc Sơn, Hòa Mạc (là các vùng hoạt động dưới sự ảnh hưởng của một thủ lĩnh chống Pháp lớn là Cai Kinh {Hoàng Đình Kinh, 1883-1888}).

Đến năm 1886, Cai Kinh nhận ra những bản lĩnh lớn của chàng trai Giai Thiêm (tức HHT) nên đã phong cho ông chức Chánh Đề Đốc, từ đây người ta quen gọi ông với tên là Đề Thám. Ở vào giai đoạn này, ông bắt đầu nổi tiếng và lực lượng nghĩa binh của ông đã tăng nhiều.”

Khởi Nghĩa Yên Thế và Cái Chết của Hoàng Hoa Thám (Đề Thám)

Phong trào nổi dậy khởi nghĩa chống thực dân Pháp của nghĩa quân Yên Thế dưới sự lãnh đạo của HHT kéo dài 29 năm (từ 1884 đến 1913). Trong suốt thời gian này, nghĩa quân đã tiến hành nhiều cuộc tấn công vào các căn cứ, đồn trú của quân Pháp, làm điên đảo đầu óc của những tên lãnh đạo thực dân, khiến chúng ăn không ngon, ngủ không yên. Tài liệu lưu trữ của Pháp và Việt Nam đều ghi rất đậm nét các hoạt động này.

Viên tướng Gell trong báo cáo ngày 27/4/1909 gửi Bộ trưởng Bộ thuộc địa và Chiến tranh của Pháp đã viết như sau: “Trong số những địch thủ mà chúng ta đã phải đương đầu từ khi mới đến Bắc Kỳ, thì chắc chắn rằng một trong những tên chính, cứng đầu nhất là đề đốc HHT tức Đề Thám.”

Vào cuối năm 1912, phong trào khởi nghĩa của quân Yên Thế đã được coi là ngừng hoạt động. Đề Thám rút vào ẩn náu trong rừng sâu. Quân Pháp tốn rất nhiều công sức để truy tìm ông. Pháp đã treo thưởng 3.000 đồng tiền Đông Dương cho ai bắt hoặc giết được Đề Thám và cử những tên tay sai đặc lực len lỏi vào hang cùng, ngõ hẻm ở các vùng Yên Thế để dò la tin tức và tìm cách mưu sát ông. Nhưng những thủ đoạn này của chúng đều không thu được kết quả.

Sau rất nhiều công sức truy tìm, nhờ vào các tin tức do Vọng Sam, chỉ huy nhóm người Hoa ra đầu hàng quân Pháp cung cấp, thực dân Pháp biết được nơi ẩn náu cụ thể của Đề Thám. Chúng đã giao Lương Tam Kỳ và con trai hần là Lương Văn Phúc thực hiện việc truy lùng để giết ông.

Lương Tam Kỳ (?-?)
{https://vi.wikipedia.org/wiki/L%C6%B0%C6%A1ng_Tam_K%E1%BB%B3}

Báo cáo của Richy, đồn trưởng đồn Chợ Gồ gửi viên chỉ huy quân Pháp ở phủ Lạng Thương, đề ngày 10/02/1913 về việc Đề Thám bị giết, cho biết: “Vào sáng ngày 10/02/2913, ba tên thám báo người Hoa (trong nhóm ra đầu hàng quân Pháp trước đây) trong đó có Lý Bắc, trước đây là tá điền của Đề Thám, đã giúp sức đặc lực trong việc giết Đề Thám trong lúc ông đang ngủ vào khoảng 5

giờ sáng.” (Hồ sơ số 36.211, phong Phủ Thống sứ Bắc Kỳ, Trung tâm Lưu trữ Quốc gia Hải ngoại Pháp).

Báo cáo của viên đội người Pháp là Demariaux cho biết, y đã đến tận nơi ẩn náu của Đề Thám khi ông bị giết theo sự dẫn đường của Lý Bắc để xác minh sự việc. Demariaux đã mô tả chi tiết như sau: “Đề Thám ở trong một cái hang khoảng trên 10 m², đào sâu xuống đất thành một cái hầm khoảng 2 m² để làm chỗ ngủ. Đề Thám mặc bộ quần áo màu chàm giống như trang phục của người Thổ, thân thể ông không thể hiện những nét như của một người trên 50 tuổi mà còn rất săn chắc, không có nhiều nốt ruồi như những người Thổ khác, chỉ có một vài vết mờ trên thân thể, cảm phải có một cái sẹo ...”

Sự kiện quân Pháp giết hại Đề Thám đã gây chấn động dư luận thời gian đó. Trong suốt những ngày giữa tháng 2/1913, giới lãnh đạo quân Pháp ở các nơi gửi báo cáo, gửi điện, hoặc hỏi nhau về việc Đề Thám bị giết.

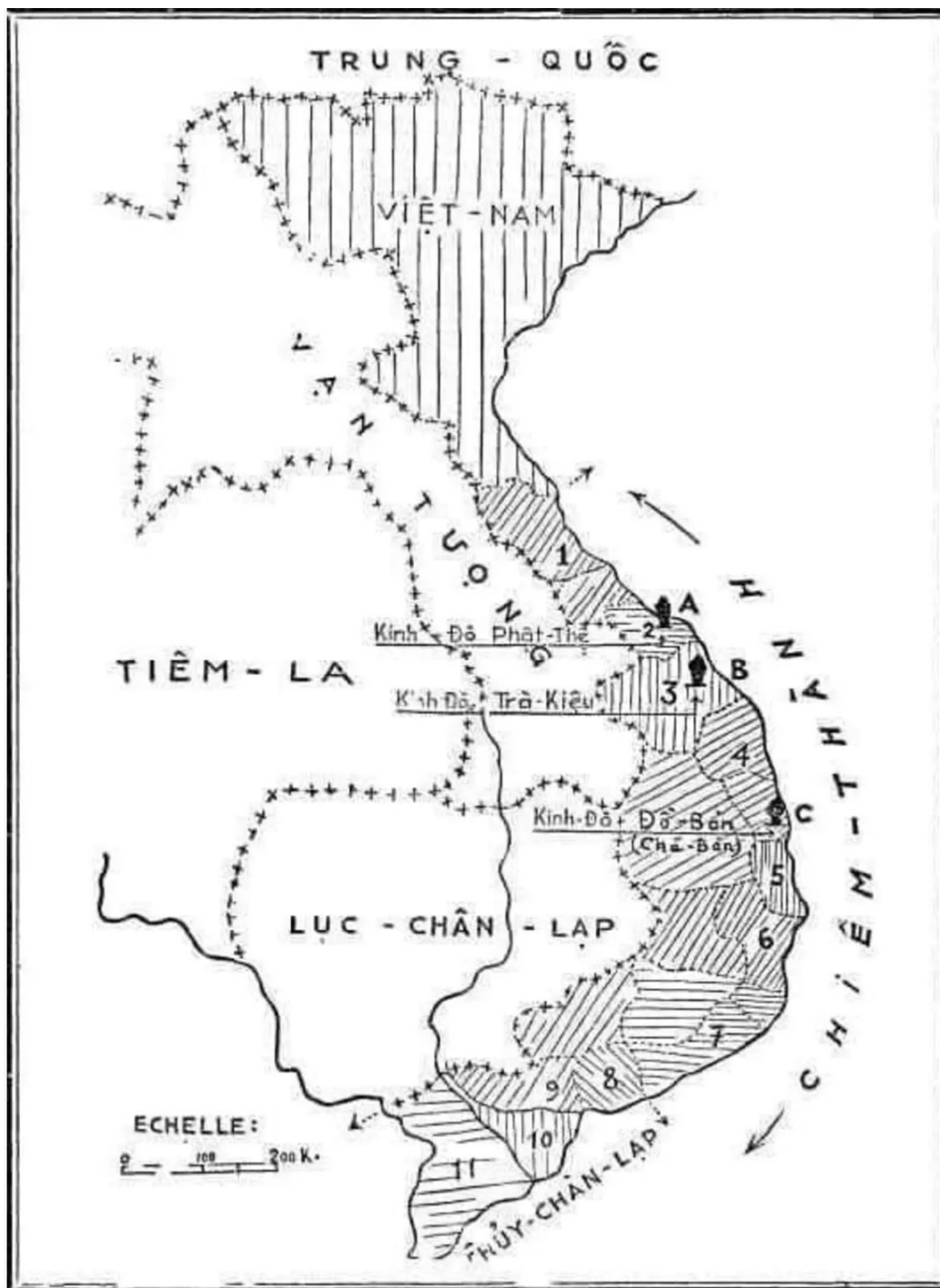
Như vậy là sau 29 năm hoạt động chống lại quân Pháp, Đề Thám và nghĩa quân Yên Thế đã gây cho quân Pháp những tổn thất nặng nề và nhiều phen điều đứng. Cuối cùng, do tương quan lực lượng của nghĩa quân yếu hơn quân Pháp nên HHT bị quân Pháp giết hại. Mặc dù cuộc khởi nghĩa của nghĩa quân Yên Thế chấm dứt hoạt động, nhưng khí phách của HHT, tinh thần của cuộc khởi nghĩa vẫn ghi đậm trong trang sử vàng chống ngoại xâm của dân tộc ta.

VTT Nguyễn Quang Khang (1967-1974)
San Jose, California, USA
theagentnetwork2@gmail.com

Bản Đồ Dẫn Qua Cuộc Nam Tiến Của Dân Tộc Việt Nam

Nguồn sách: Trần Huy Bá (1941). “Việt Nam xưa đã thôn tính mấy nước?” Tri Tân Tạp chí, số 15, tr.3-5. Nguyễn Thái Sơn sưu tầm.

(Bài viết từ năm 1941 nên nhiều địa danh đã không còn phù hợp, nhưng tôi vẫn sẽ cố gắng trích dẫn nguyên văn để thể hiện sự tôn trọng đến tác giả)

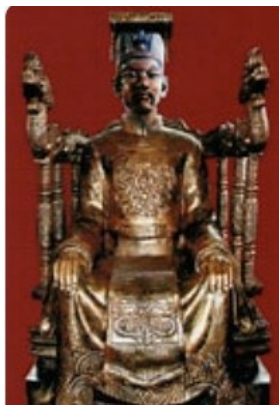

Năm 1067, vua Lý Thánh Tông đánh nước Lâm Ấp. Chế Củ bị bắt xin dâng 3 châu để chuộc tội, là Địa Lý, Ma Linh và Bố Chính, gồm cả quận Nhật Nam tức là Quảng Bình, Quảng Trị bây giờ.

Vua Lý Thánh Tông (1023 - 1072)
{https://en.wikipedia.org/wiki/L%C3%BD_T%C3%A1nh_T%C3%B4ng}

Năm 1307, vua Trần Anh Tông nhận 2 châu Ô và Lý của Chế Mân dâng làm lễ cưới Huyền Trân công chúa, bèn đổi tên là Thuận Châu và Hóa Châu, tức tỉnh Thừa Thiên bây giờ.

Vua Trần Anh Tông (1276-1320)
{<https://www.radiodlsn.com/2023/02/04/vua-tran-anh-tong/>}

Chế Mân & Huyền Trân Công
Chúa {<https://champa.one/article/293>}

Năm 1402, Hồ Quý Ly sai Đỗ Mẫn đánh nước Chiêm Thành. Vua nước ấy là Ba Đích dâng đất Chiêm Động (phủ Thăng Bình, tỉnh Quảng Nam). Quý Ly lại bắt phải dâng đất Cổ Lũy, gom lại đặt thành 4 châu, tức phía bắc đất Quảng Ngãi bây giờ.

Hồ Quý Ly (1336-1407)
{https://vi.wikipedia.org/wiki/H%E1%BB%93_Qu%C3%BD_Ly}

Năm 1470, vua Lê Thánh Tông đánh Trà Toàn ở thành đô Đồ Bàn (Vijaya) và cửa Thị Nại (tỉnh Bình Định), gồm cả Đồ Bàn, Đại Chiêm và Cổ Lũy, lập thêm đạo Quảng Nam.

Vua Lê Thánh Tông (1442-1497)
{https://vi.wikipedia.org/wiki/L%C3%AA_T%C3%A1nh_T%C3%B4ng}

Cương thổ nước Việt Nam và các vùng ảnh hưởng, các tiểu quốc chư hầu thời nhà Lê sơ (1428-1527), được hình thành chủ yếu trong các thời trị vì của các vua từ Lê Thái Tổ đến Lê Thánh Tông
{https://vi.wikipedia.org/wiki/L%C3%AA_T%C3%A1nh_T%C3%B4ng}

Năm 1653, chúa Nguyễn Phúc Tần đánh Chiêm Thành, lấy tỉnh “Kauthara”, tức tỉnh Khánh Hòa bây giờ.

Chúa Nguyễn Phúc Tần (1620 – 1687)
<https://www.facebook.com/100093587694381/posts/ch%C3%BAa-nguy%E1%BB%85n-ph%C3%BAc-t%E1%BA%A7n-1620-1687-hay-c%C3%B2n-g%E1%BB%8Di-l%C3%A0-ch%C3%BAa-h%E1%BB%81n-l%C3%A0-con-th%E1%BB%A9-hai-cu%E1%BA%A3-ch%C3%BAa-/900318079764440/>

Năm 1697, chúa Nguyễn Phúc Chu đánh lấy đất Phan Rang và Phan Lý, gồm hai phủ Yên Phúc và Hòa Đa. Thế là nước Chiêm Thành từ đó mất hẳn!

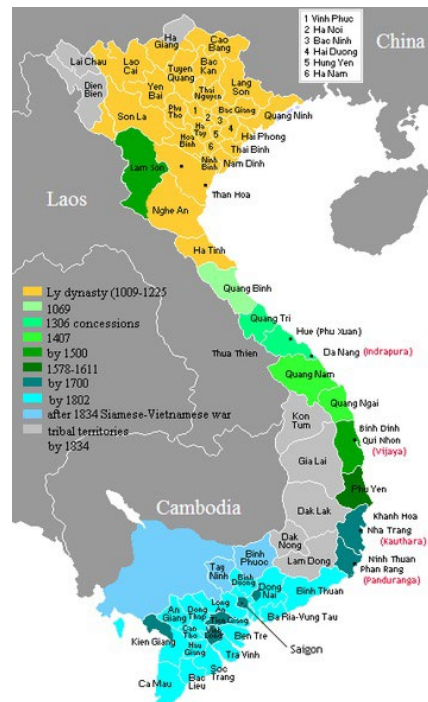
Chúa Nguyễn Phúc Chu (1675-1725)
https://www.youtube.com/watch?v=P_iDu3Qs7NA

Nước Qua Oa ngày trước (Biên Hòa, Bình Thuận bây giờ) nhập vào bản đồ Việt Nam năm 1759 đời chúa Nguyễn Phúc Khoát. Trước gọi là Thủy Xá và Hỏa Xá, thuộc xứ Thủy Chân Lạp.

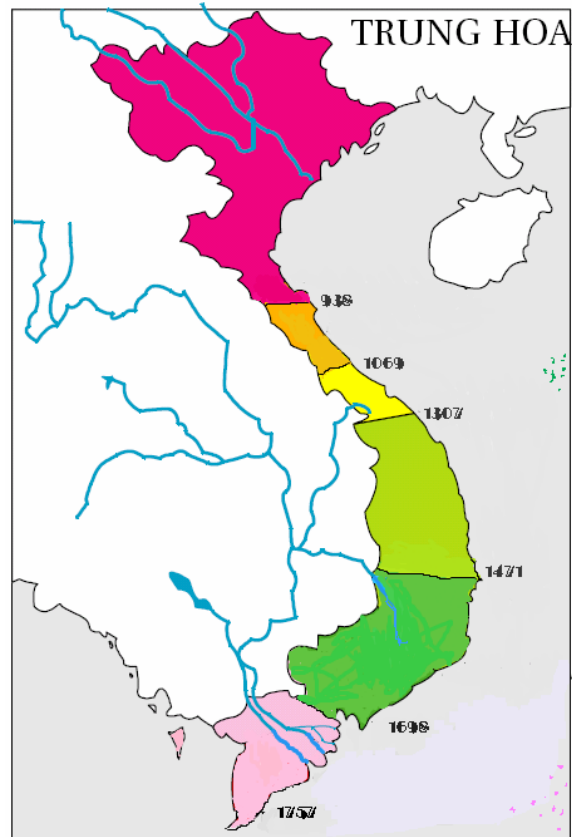
Chúa Nguyễn Phúc Khoát (1714-1765)
{<https://commons.wikimedia.org/wiki/File:Vovuongnguyenphuckhoat.jpg>}

Nước Tam Phật Tề ngày trước cũng bị thôn tính vào đời chúa Nguyễn Phúc Khoát (vào khoảng mấy tỉnh Tân An, Mỹ Tho và Bến Tre bây giờ).

Tiến trình Nam tiến của dân tộc Việt
{<https://nghiencuulichsu.com/2015/08/27/nam-tien-bai-1/>}

Nước Mãn Thích Da ngày trước cũng có một số phận như 2 nước trên, vào hồi nước Việt Nam thôn tính xứ Thủy Chân Lạp (tức là một dải sông vào khoảng mấy tỉnh Vĩnh Long, Trà Vinh và Sa Đéc bây giờ).

Tiến trình Nam Tiến của dân tộc Việt

{https://vi.wikipedia.org/wiki/T%E1%BA%A Dp_tin:Ti%E1%BA%BFn_tr%C3%ACnh_N am_ti%E1%BA%BFn_c%E1%BB%A7a_ng %C6%B0%E1%BB%9Di_Vi%E1%BB%87t.png}

VTT Nguyễn Quang Khang (1967-1974)

San Jose, California, USA

theagentnetwork2@gmail.com

Những Câu Nói Hay Của Khổng Tử Về Người Quân Tử

Khổng Tử (551 BEC - 479 BEC)
{<https://www.britannica.com/topic/Confucianism>}

1. Ngồi bàn tiệc đừng ra vẻ anh hùng, rượu đã làm cho nhiều người gục ngã
2. Người tài đức làm rồi mới nói, họ nói theo những việc đã làm
3. Điều mà người quân tử suy nghĩ và trăn trở chính là “đức hạnh”, điều mà kẻ tiểu nhân ngày đêm lo nghĩ chính là bổng lộc, lợi ích
4. Quân tử giúp người không bao giờ so đo tính toán, kẻ tiểu nhân so đo tính toán mà không giúp người. Người quân tử hòa mình , không cùng người khác câu kết; kẻ tiểu nhân lại câu kết, móc mĩa người khác mà không hòa mình cho dù bề ngoài thì tỏ ra hòa bình với mọi người
5. Nếu có người khác đâm sau lưng bạn, điều đó có nghĩa là bạn đang ở phía trước họ
6. Người tốt thì trân trọng, lật lọng thì tránh xa, còn mấy kẻ ba hoa kết giao thêm phiền não
7. Có ích thì tồn tại, có hại thì diệt vong, nhiều tham vọng thì long đong, lắm mong ước thì lận đận, hay vội vàng thì hối hận, quá cẩn thận thì lỗi thời, biết được người lá sáng, hiểu được bạn là khôn, khiêm tốn là tự tôn, kiêu căng là tự sát
8. Tham giàu thì cuồng điên, tham quyền thì độc ác, vì tiền thì dễ bạc, vì tình nghĩa mới bền lâu. Có tiền thì háms lợi, có tội thường xum xoe, khờ dại hay bị lừa, nói bừa thì hay vạ miệng

VTT Nguyễn Quang Khang (1967-1974)

San Jose, California, USA

theagentnetwork2@gmail.com

Chuyện Tiểu Lâm

“Chúa Oi!”

Chuyện quanh bàn cà phê ở La Mã.

Bốn ông và một bà già cùng thưởng thức cà phê sáng ở công trường Thánh Peter (La Mã)

Ông thứ nhất nói: “Con tôi làm Linh Mục, cho nên khi hấn vào trong phòng, mọi người chào: Thừa Cha.”

Ông thứ hai nhỏ nhẹ: “Con tôi làm Giám Mục, nên khi hấn vào trong phòng, mọi người chào: Tạ Ôn Cha.”

Ông thứ ba lịch sự nói: “Con tôi làm Hồng Y, khi nó đi đến trước mặt, mọi người cúi đầu chào: Thừa Đức Giáo Chủ.”

Ông thứ tư giọng hãnh diện: “Con tôi làm Giáo Hoàng, khi nhìn thấy nó mọi người đều gọi: Đức Thánh Cha.”

Thấy bà già vẫn ngồi nhăm nháp cà phê trong im lặng, cả bốn ông đều hỏi: “Bà đã nghe về mấy đứa con của chúng tôi chưa?” Lúc bấy giờ bà ta mới bình thản lên tiếng: “Tôi có đứa con gái. Người mảnh khảnh, chân dài, vòng ngực 150, vòng eo 60, vòng hông 90. Nhưng bất kể mặc áo đỏ, áo trắng, hay không mặc gì cả, khi nó bước vào phòng, mọi người đều la lên: “Chúa Oi!”

“Hỏi Ông Trời”

Bắc thang mà hỏi ông Trời,
 Trai không mê gái trên đời có không?
 Trời cười: “Chỉ có ... Công Công
 Hay đàn ông bị ... xụi nòng, liệt dương
 Đàn ông dê – chuyện bình thường
 Đó là nghề nghiệp, sở trường con ơi
 Còn dê còn thấy tuyệt vời
 Nghỉ dê là biết cuộc đời ... sắp xong!”

“Tên Các Hồ Nổi Tiếng Ở Việt Nam”

1)	Rộng lớn nhất =	Hồ Ba (3) Bể
2)	Yên ổn nhất =	Hồ Trị An
3)	Buồn tẻ nhất =	Hồ Than Thở
4)	Chậm chạp nhất =	Hồ Con Rùa
5)	Thơm tho nhất =	Hồ Xuân Hương
6)	Sính ngoại nhất =	Hồ Tây
7)	Sắc nhọn nhất =	Hồ Gươm
8)	Hữu nghị nhất =	Hồ Hòa Bình
9)	Nổi danh nhất =	Hồ Dầu Tiếng
10)	Quậy nhất =	Hồ Lắc
11)	Nghiêm khắc nhất =	Hồ Cầm Sơn
12)	Bạc bẽo nhất =	Hồ Tam Bạc
13)	Uớt át nhất =	Hồ Thủ Lệ
14)	Thư thái nhất =	Hồ Thanh Nhàn
15)	Vô duyên nhất =	Hồ Lăng Bạc
16)	Khốn nạn nhất =	hồ chí minh

VTT Nguyễn Quang Khang (1967-1974)

San Jose, California, USA

theagentnetwork2@gmail.com

Nhạc: Áo Trắng Hẹn Hò

<https://youtu.be/3YgzspbWK2A?si=JabyBQXTYQFrY-te>

Áo trắng hẹn hò

Giòn tiếng cười tựa thủy tinh vụn vỡ
Tiếng gió mơn man hòa khúc nhạc tương phùng
Tay ngáp ngừng nhẹ nâng làn tóc rối
Chiều hẹn hò lưu luyến mãi không thôi.

Nhạc và lời: Nguyễn Đức Thu

Andante moderato

Chiều tan trường mình đi nhau chung bước Áo trắng em
...cười ngáp bờ môi câu nói. Sánh bước bên

bay như niu cá khung trời. Nắng dịu dàng nhẹ vương dòng tóc
nhau quên hết cá hương đời. Muốn tỏ tình lời yêu chưa dám...

1. mềm. Đò bóng dài se kết chuỗi yêu thương. Rộn tiếng... ...ngỡ, mà tay
2.

đan tha thiết tự bao giờ. Áo trắng hẹn hò một lần gót trắng thềm
thang. Lòng rộn ràng tương chừng quên hết thời gian. Tiếng gió ngân vượt

đường mây xa tít. Đôi ta như đi giữa không gian bình an.

Nhuộm mây trời màu hoàng hôn tím ngắt. sao phút giây từ
...này đường đời xa muốn lối, đầu dễ quên giây

giã dạ không đành. Chút kỷ niệm còn đọng đây trang vở.
phút mộng bên người. Tiếng nhạc lòng đường xa còn vang... 1.

2.

Nguyễn muôn đời ghi nhớ mãi trong tim. Dù mai... ...vọng.

ÁO TRẮNG HẸN HÒ mình xin ghi khắc vào tim./

VTT Nguyễn Đức Thu (1963-1970)
Johnson City, Tennessee, USA
thuhanoi54@yahoo.com

Nhạc: Võ Trường Toản Trường Tôi

https://youtu.be/e-6cGo7Cil8?si=WsZ_hYOxRXw14HPs

Ta một thuở gót giang hồ tung cánh
Kể từ khi mặc áo trắng quần xanh
Của ngôi trường thân thương Võ Trường Toản
Năm cận kề trường con gái Trưng Vương.

Võ Trường Toản trường tôi

Nhạc và lời: Nguyễn Đức Thu

Ta một thuở gót giang hồ tung cánh, kể từ khi mặc áo trắng quần
...gọi mỗi khi chiều phai nắng là bọn ta lại trốn tiết học...
xanh, của ngôi trường thân yêu Võ Trường Toản, Năm không xa trường con gái Trưng
Vương. Không mời... ...sau, xuống nơi cuối đường chuyển tay nhau điều thuốc để tập
tành làm thi sĩ đón người yêu. Võ Trường Toản từ ngàn xưa đến
nay bao nhân tài từng lưu danh khắp nơi nơi. Biết bao người dùi rừng sâu hay biển
khor vẫn một lòng vượt qua bao bão giông. Võ Trường Toản một lòng xin khắc
ghi bao trai hùng từ nơi đây đã ra đi. bao khó nhọc hoặc đường xa hay hiểm
nguy, chúng ta đều cùng vượt qua đâu sá chi. Ta ngập
ngừng trước cổng trường trưa nắng, trường còn đây người cũ có còn đâu. Có tiếng
...niệm với khung trời áo trắng lại về đây cánh cũ với trường...
cười nghe đâu đây vọng lại, tiếng âm vang giờ chơi tháng năm xưa. Bao kỷ... ...xưa, Nhớ có
thấy và bạn bè chung lớp Võ Trường Toản ơi! xin muôn đời sống mãi trong tôi./

VTN Nguyễn Đức Thu (1963-1970)
Johnson City, Tennessee, USA
thuhanoi54@yahoo.com

Nhạc: Đường Bay Nào Đưa Em Về Ngang Đây
<https://youtu.be/FcI1IENquI0?si=Mt0Kipeo0iSbYBlu>
 (Thơ: Trần Quán Niệm, tranquanniem@yahoo.com)

https://www.vnnavydallas.com/tailieu/2026_08_12_Tuyen_Tap_Tho_va_Truyen_Ngan_cua_Tran_Quan_Niem.pdf

ĐƯỜNG BAY NÀO ĐƯA EM VỀ NGANG ĐÂY

Nhạc : NGUYỄN ĐỨC THU

Thơ : Trần Quán Niệm

Andantino (♩ = 80)

Anh đón Em, chờ Chuyển bay đáp muộn Lo sợ thăm Hạnh phúc vượt tầm

tay. trăm chuyển bay lên và trăm chiếc xuống, Đường bay

nào sẽ đưa em về ngang đây Em bước ra tựa Giáng Tiên cỏi

mộng như thuở nào mình đã chẳng rời xa bao tháng năm qua là bao nhưng

nhớ Giờ tay trong tay nghe dĩ vãng bỗng nhạt nhòa..

Chuyển bay nào đã đưa Em về nơi đây? Anh đứng

lặng ngắm người mình yêu mến Hồn ngất ngây khi thuyền tình đỗ

bến và nụ hoa mềm chợt đọng xuống bờ môi.. Chuyển bay

28

31

34

38

41

44

48

nào đã đưa ta về bên nhau, Xin cảm ơn, một chuyến bay đến

muộn Ăn phúc thay! đường về như quên lối cho chúng

minh Hạnh phúc ngập tràn bờ môi.. rừng rừng. Xin cảm Xin cảm

ơn, hạnh phúc cao với với cho tình mình tựa sống chày về

ơn, một chuyến bay đáp với muộn cho đường về hạnh phúc chột trào

1.

xuôi cho mãi yêu thương đây với thương nhớ và men

tuôn Anh muốn đưa Em về đường xa mãi

44

tình ngày ngắt mãi trong tôi. (Xin cảm) (nhớ) mãi để đi bên

D.5 al Fine

48

nhau ta mãi lạc hướng đời

ĐƯỜNG BAY NÀO ĐƯA EM VỀ NGANG ĐÂY
2

VTT Nguyễn Đức Thu (1963-1970)
Johnson City, Tennessee, USA
thuhanoi54@yahoo.com

